

DARBININKAS

LIV NO. 55 SECOND-CLASS TREČIADIENIS - WEDNESDAY, RUGSĖJIS - SEPT. 3, 1969 910 WILLOUGHBY AVE. BROOKLYN, N. Y. 11221 10 CENTŲ

Lietuvos reikalai Europos vakaruose

Prof. dr. J. Baltrušaitis

Vliko pirmininkas patyrė, kad Lietuvos atstovo prof. Jurgio Baltrušaičio santykiai su nauja vyriausybės galva ir Užsienių Reikalų Ministeriu yra artimi ir asmeniškai pažinties bei draugiškumas juos riša daugelį metų. Lietuvos atstovas Paryžiuje prof. Baltrušaitis buvo užtikrintas asmeniškais laiškais, kad naujoji Prancūzijos vyriausybė ir toliau santykius su juo draugiškoje ir mūsų laisvės kovos bylą remiančioje dvasioje.

Europos politinė padėtis keičiasi įvairiose fazėse, ir naujoji JAV politika siekia artimesnio bendradarbiavimo tarp Paryžiaus, Londono ir Bonnos. Prezidento Nixono apsilankymas Rumunijoje ir Vokietijos kancelerio Kisingerio Washingtono, Berlyno klausimais susitarimas su Washingtonu rodo politikos iniciatyvą visos Europos politiniams klausimais dalinai perėjusią vakariečių rankosna. Iš to išplaukia, kad mes turime panaudoti ypatingai svarbius asmeniškų ryšių aukštesnės tarptautinės politikos sferose mūsų tikslams pasiekti ir daryti vis-tinių mėnesių veikla po Prancūzijoje naujo Resp. Prezidento išrinkimo ir naujos vyriausybės sudarymo labai pozityvi.

JAV Valstybės departamentas dėl Baltijos kraštų

Richard I. Philips, einas Valstybės Sekretoriaus padėjėjo pareigas viešiesiems (santykių su visuomene) reikalams, yra parąšęs laišką Pasaulinės Estų Tarybos pirmininkui Alfredui I. Andersonui, kuriame, prezidento Nixono pavedamas, jis atsako į tos tarybos kreipimąsi ir prašymą kelti Baltijos valstybių nepriklausomybės klausimą Jungtinėse Tautose.

Laiške visų pirma pakartoja mos visos tezės, apibūdinančios JAV vyriausybės politiką Baltijos valstybių atžvilgiu: apsisprendimo teisės pripažinimas, svertinės inkorporacijos ir Sovietų Sąjungą nepripažinimas, diplomatinė atstovų ir konsulų pripažinimas, taip pat vyriausybės pareigūnų atitinkami pareiškimai atitinkamomis progomis įvairiuose viešuose forumuose, įskaitant ir Jungtines Tautas.

Dėl Baltijos valstybių nepriklausomybės bei laisvų rinkimų tuose kraštuose klausimo kelimo Jungtinėse Tautose, esą, reikia realistiškai įsisiūžėti, ar tokio klausimo kelimas susilauktų pakankamai paramos iš JT narių tarpo. Šiuo metu daugumas JT narių nestovį tokioj pačioj pozicijoj kalbamoju klausimu, kaip JAV vyriausybė. O reikia, esą, pripažinti, kad tokios iniciatyvos nesėkmė būtų skaudus smūgis Jungtinėms Tautoms ir rimtai pakenktų vyriausybės užimtąją poziciją pasaulio akyse. Kalbamoji Jungtinių Valstybių iniciatyva, sakoma laiške, būtų ir suvedžiojanti, nes lyg rodytų, tartum dar galime Baltijos tautų reikalui daryti ką nors daugiau, negu daroma... Dėl to esą manoma, kad toks žygis (klausimo kelimas J. Tautose) šiuo metu nepadėtų jokiam naudingam tikslui... (E)

Arabų teroristai pagrobė JAV lėktuvą — manė, kad juo skrido 1967 karo vadas

Damaskas. — JAV lėktuvą su 101 keleiviu ir 12 įgulos narių arabų teroristai buvo užvaldę ore viršum Adrijos jūros ir priverbę nusukti į Sirijos sostinę Damaską.

Lėktuvas skrido iš Los Angeles į Tel Avivą Izraely. Keleivių paimti sustojo New Yorke ir išskrido į Romą. Ten paėmęs 85 keleivius pasuko į Atenas, bet iki jų nebuvo nusukęs, nes lėktuvo komanda perėmė du jauni arabai — 20 metų mergina ir 30 metų vyras. Juodu įlipo Romoje, atvykę iš Beirut. Mergina užvaldė lėktuvą vienoje rankoje laikydama pistoletą, o kitoje granatą. Lėktuve atsirado ir maža bomba, kuri buvo to vyro žinioje. Jos tikslas buvo atgrasinti lėktuvo įgulą nuo pastangų bandyti juos nuginkluoti ir suimti.

Visus įsakymus įgulai ir žemei (kur to reikėjo) davinėjo graži brunetė, pasivadinusį Palestinos išlaisvinimo kariu pajėgų kapitonu. Vėliau arabų teroristinių grupių vadai pradėjo peštis, kiekvienas savindamas lėktuvą pagrobisius "divyrius".

Lėktuvui artėjant prie kelionės galo, pradėjo ryškėti ir keistis pagrobimo tikslai. Pirmašis naujojo "kapitono" pranešimas lėktuve esantiems keleiviams buvo toks: "Jūsų tarpe

yra keleivis, kuris atsakingas už daugybės Palestinos vaikų, moterų ir vyrų mirtį ir vargą. Jų vardus mes įvykdėm šitą operaciją. Tas žmogžudys bus atiduotas Palestinos revoliucijai teismui. Jūs visi kiti būsite garbės svečiai draugiškoje ir svetingoje šalyje".

Kai keleivių tarpe nesimatė to "žmogžudžio" veido, "kapitonas" ėmė pranešinėti, kad operacija įvykdyta keršijant Amerikai už Izraelio rėmimą.

Tuo "žmogžudžiu" pavadin-tas turėjo būti Izraelio ambasadorius Washingtono Itzhak Rabin, kuris buvo jau nuskrudęs Izraelin kitu lėktuvu. Žydų-arabų karo metu 1967 jis buvo Izraelio gen. štabo viršininkas ir vadas karinių pajėgų, kurios per nepilnas šešias dienas sudaužė arabus.

Avantiūron patekusio lėktuvo keleiviai daugumoje buvo amerikiečiai, graikai ir italai. Izraelio piliečių tik šeši — du vyrai ir keturios moterys. Vi-siems sirai leido išvykti, išskyrus du Izraelio vyrus, kurių vienas yra žymus profesorius, grįžęs namo iš Šveicarijos.

— Sirija vėl atidarė sieną JAV, Anglijos ir V. Vokietijos turistams. Įvažiavimas buvo uždraustas arabų-žydų karui 1967 prasidėjus.

Maskva prakalbo apie preventyvinį karą prieš Kiniją

Washingtonas. — Sen. Mansfieldas (dem.) lankė kai kuriuos pietryčių Azijos kraštus, norėdamas patirti, kaip prez. Nixono neseniai lankyti kraštų vyriausybės priėmė jo pirštą naują Amerikos nusistatymą, kad po Vietnamo karo jos pačios daugiau turės rūpintis savo apsauga. Senatorius vėliau padarys pranešimą senato užs. reikalų komisijai, o dabar pasakė tik tiek, kad patirtas įspūdis kalbas už tai, jog daugiau Vietnamų Amerika neturėtų susilaukti. Taipgi vyraujanti nuomonė, jog nelaukta karinių Kinijos avantiūrių nė į rytus, nė į pietus, nes visas jos dėme-

Pirmas smūgis numatytas Kinijos atominių ginklų statybai

sys atkreiptas į Rusiją, kuri yra vienintelis jos galimas priešas. Vos tik tai buvo pasakyta, prasiveržė žinia apie tai, kad Maskva žaidžia mintimi, ar nereikia oriniais smūgiais sudaužyti Kinijos atominių ginklų gamybos ir bandymų įrengimus, esančius Sinkiange prie Lop Nor. Tame regione yra ir Kinijos urano rūdos klodai, ten pat, sakoma, kur nors slepiamos ir jos atominės bombos bei kitokio pobūdžio atominiai užtaisai.

Tarisi su patikimaisiais Pirmą kartą Kremliaus vadai tą sumanymą esą patikėję kai kuriems Rytų ir V. Europos Maskvai palankių kompartijų vadams pasaulio kompartijų suvažiavimo metu Maskvoje. Nežinomas jų reagavimas, bet valstybės departamento informatorius teigia, kad žinia apie tokią Maskvos mintį yra tikra. Tik oficialiai kalbant sakoma (taip ką tik padarė W. Rogers), jog reiktų abejoti, kad Maskva galėtų tokį preventyvinį puolimą daryti. CIA (Central Intelligence Agency) betgi esanti linkusi manyti, kad greičiau taip gali būti, negu nebūti.

Ypač kad pradėdama galvoti, jog rusų-kinų susikirtimai pasieniuose įvyksta ne kinų, bet rusų iniciatyva. Ypač Sinkiangio pasieny, kur yra Kinijai jautri vieta. Žinoma, gali būti, kad

promaskviniai komunistų šaltiniai tokią žinią ir tyčia skleidžia kaip vieną iš prieš Kiniją vedamo psichologinio karo priemonių. Tokios žinios skleidimas gali būti ir priminimas Washingtonui nedrįsti pradėti bičiulystės su Kinija. Vienaip ar kitaip, abidvi šios prielaidos telpa tos žinios skleidimo tiksluose.

JAV valstybės departamentas ką tik vėl pakartojo diplomatinį specialistų nuomonę, jog pilno Rusijos-Kinijos karo dabar nelaukta. Bet jeigu apsitumdymai pasieniuose dažnės, karas gali užsidegti ir netyčia.

Valst. sekret. Rogers tuo reikalu kalbėjo pusiau uždarame susirinkime rugp. 20. Po to laiko JAV diplomatus užsieniuose pasiekė pakartotini įspėjimai, kad Maskva dar nėra atsisakiusi savo sumanymo sunaikinti Kinijos atominių ginklų gamybos priemones — dar tebevyksta nuomonių pasikeitimai su patikimaisiais patarėjais.

— Lenkija ir Rumunija veržiasi prie geresnių prekybinių ūkinių santykių su V. Vokietija, nes nori savo pramonei gauti moderniškesnių įrengimų, kurių Rusija negali joms parūpinti.

— Už lėktuvus Izraeliui. — New Yorko sen. Gudell lankė Izraelį ir grįžęs skelbia, kad spaus prez. Nixoną parduoti Izraeliui tiek lėktuvų, kiek tik jam reikės nuo arabų apsiginti. Jeigu Rusija ginkluoja arabus, kodėl Amerika negalėtų padėti žydams?

— Libijoj kariškiai pašalino karalių ir paskelbė respubliką. Karalius yra išvykęs Turkijon, bet žada grįžti namo. Atrodo, kad sukilėliai priklausą grupei, kuri nori daugiau ryšių su tais arabais, kurie nori sunaikinti Izraelį.

— Brazilijos prezidentas paraližuotas ir negali eiti pareigų. Kariškiai suspendavo konstituciją ir pavedė karinių pajėgų viršininkam laikinai eiti prezidento pareigas.

— Dubčekas pradėtas kaltinti, kad būdamas kompartijos vadu 1968 nekreipęs dėmesio į kitų draugų nurodymus, jog reži-mo priešai rengiasi likviduoti kompartiją. Tai galėtų reikšti, kad rengiamasi Dubčeką pašalinti iš visų dar turimų pareigų. Kompartijos ciko plenu-mas numatytas šį mėnesį.

— 429 sienos pažeidimai. Taip tvirtina kom. Kinijos vyriausybė savo notoje Maskvai. Ir tai įvykė šių metų birželio ir liepos mėnesiais. Kinijos teritorija buvusi pažeidinėjama ore ir žemėje. Pekino notoje sakoma, kad Maskva rengia karą prieš Kiniją, bet Maskva tokias intencijas neigia.

— Paryžiuje taikos derybom nejudant iš vietos ir kariniams veiksams padidėjus Vietname, prez. Nixonas susilaikė nuo paskelbimo kada ir kokio dydžio kltą JAV karių grupę bus pradėta išvežti iš Vietnamo. Pirmoji 25,000 vyrų grupė jau baigia iš Vietnamo išvykti. Vieni visai paleisti, kiti patalpinti Pacifiko salų bazėse.

Ulsteris spaudžiamas daryti reformas

Belfastas. — Anglijos atstovai ir Ulsterio provincijos vyriausybė sutarė priemones diskriminacijai prieš katalikus panaikinti. To reikalo tvarkyti čia buvo atvykęs britų vidaus reikalų ministeris. Antroji jo misijos pusė buvo gyventojų baimės ir nepasitikėjimo vyriausybe sklaidymas.

Katalikai bijo policijos, ypač tos pusiau privačios partinės, skerdynių ir nepasitikimi pažadais šalinti diskriminaciją, nes tų pažadų buvo, bet turtingųjų protestantų miestiečių ir didžiųjų žemvaldžių remiama vyriausybė niekad jų nevykdė.

Protestantai bijo trijų dalykų: prarasti savo išimtiną įtaką Ulsterio reikav; katalikų įtakos sustiprėjimo miestuose ir Londono kišimosi į Ulsterio reikalus.

Šioje byloje katalikai neturi ką pralaimėti, bet jie turi laimėti civilinių ir politinių teisių lygybę. Jie laimės tos pusiau privačios, bet vyriausybės apmokamos policijos jei ne visiškai panaikinimą, tai bent nuginklavimą. Jei miestų valdybų rinkimai bus sudemokratinėti (o tai pažadėta greit padaryti), katalikai turės tose tarybose daugiau atstovų ir galės geriau ginti savo kasdienišką reikalus: šalinti diskriminaciją butų, tarnybų dalinime, darbo gavime ir visur kitur.

Protestantai turės prarasti privilegijas ir susilyginti su katalikais teisių atžvilgiu. Londonas dabar įsikišo į Ulsterio vidaus reikalus ne tuščio kaprižo skatinamas, bet protestantų pažeistą socialinį teisingumą gindamas.

Belfaste ir Londonderry iš gatvių barikados dar nepašalin-tos, bet iš protestantų ir katalikų sudarytas Susitaikinimo komitetas prašė jas nuimti. Į tą

Š. Airijos premjeras Chichester-Clark, kuriam Londonas įsakė panaikinti katalikus diskriminuojančius įstatymus.

komitetą jau sutiko įeiti ir Armagh arkivyskupas kardinolas Conway. Jis ragino katalikus pasitikėti, kad pažadėtos reformos bus pravestos. Ir su jomis, anot jo, ateis nauji laikai katalikų mažumai.

Bet prieš paskelbtas reformas jau išėjo tas protestantų ekstremistų dvasiškis Ian Paisley — atmetė viską ir apkaltino Londoną atidarius kelią katalikų revoliucijai.

Kad reformos būtų greit vedamos, Ulstery budės Londono atsiųsti pareigūnai, įvairių sričių specialistai, su teise viską pranešinėti Londonui ir gauti instrukcijų.

Bet Dublinas nuotaikas tebedrumsčia — Airijos vyriausybė pasiūlė Londonui pradėti pasitarimus dėl Airijos suvienijimo federacinėje sistemoje. Pasiūlymas šį kartą teisingesnis, bet tikrai blogu laiku padarytas.

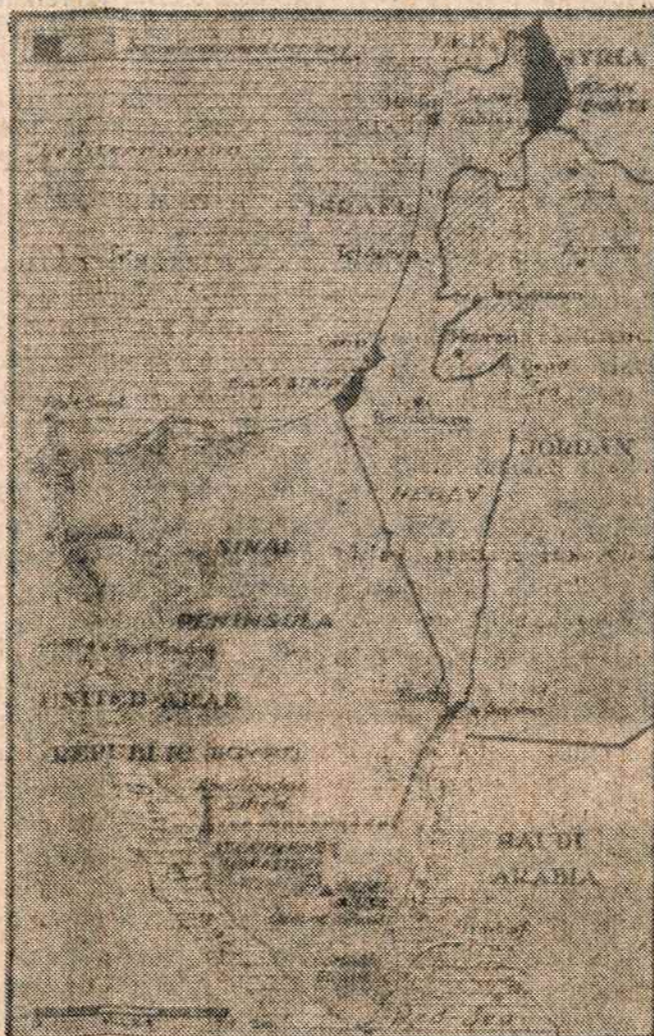
Išlindo yla iš maišo

Tokiame žinių susibėgime geriau suprantamas ir rugp. 28 Pravdos vedamasis, kuriame be jokių pagražinimų sakoma, kad Rusijos karas su kiniais vyks atominiais ginklais, ir kad jis palies visus kontinentus. Šis paskutinis rašančiojo įsibėgėjimas yra pertemptas. Nebent reikia suprast, kad ta proga Rusija nors susitvarkyti ne tik su Kinija, bet ir su Amerika. Tuo tarpu tai yra tik istoriškai Maskvos bandymas rasti daugiau pritarimo savo nuomonei, kad Kinija yra grėsmė ne tik Rusijai, bet visam pasauliui. Taigi išvada: tieskit draugiškumo ranką ne Kinijai, bet Maskvai, nes Kinija jau yra viso pasaulio problema.

Bet ėmė ir išlindo tame rašiny yla iš maišo: į Kinijos nusikaltimų sąrašą įrašytas ir jos "bandymas susisiekti su imperialistinės reakcijos jėgomis". Bet juk šitas "nusikaltimas" ne kom. Kinijos, bet prez. Nixono, kuris pradėjo raginti Kiniją gerinti santykius su Amerika. Kaip dabar gali jaustis ir kinologijos "specialistai", taip užsispyrusiai spaudė prez. Johnsoną, dabar ir prez. Nixoną visus būres išskleis plaukti į Kinijos uostas?

Washingtono iniciatyvą prikišęs Pekinui, Pravdos rašytojas sumažino visų savo samprotavimų rimtumą ir patikimumą. Bet tuo jis paliudijo, koks pyktis yra užviręs Kremliaus mūruose, kai patirta, jog prez.

Žydų planai dėl arabų paimtų žemių

Izraelio parlamento rinkimai vyksta spalio 28, todėl partijos jau rengia rinkimines programas. Kadangi visi svarbesnieji Izraelio vadai dabar priklauso Darbo partijai, todėl jos rinkiminė programa pati įdomiausia, ypač toji dalis, kuri kalba apie karą su arabais likvidavimą. Toje byloje teritoriniai klausimai patys opiausi, bet apie juos iškiol kalbėjo tik atskiri asmenys, ir tai miglotai. Paskelbta programa sako, kad nežadama grąžinti Sirijai iš jos paimtų Golano aukštumų ir

Nixono administracijos diplomacija pradėjo veržtis į Rusijos įtakos laukus. Todėl apsigavo visi ėmę manyti, kad jau galimas Washingtono ir Maskvos bendradarbiavimas rimtais klausimais. Ypač didelį nusivylimą turėtų jausti sen. Fulbright, kuris į tą reikalą taip lengvabūdiškai žiūrėjo ir savo "karveliškais burkavimais" tiek daug žalos padarė.

— Prie Danango Vietname jau daugiau kaip dvi savaitės komunistai vykdo didelį spaudimą. Iš pažiūros atrodo, kad kariškiai tos pastangos mažai pradingos, nes komunistai tikriausiai žino, kad tos milžiniškos amerikiečių Danango bazės jie negali paimti. Bandoma surasti tokio jų elgesio priežastį. Tuo tarpu apstotą ties pralaida, kad norima iki įkaitimo varginti pirmose eilėse esančius JAV kareivius, kad jie pervargę atsisakytų persekioti priešą. Toks įvykis neseniai ten jau buvo, o spauda, radijas ir televizija su pasigardžiuoju jį išgarsino Amerikoje.

— Čekoslovakijoje uždrausta platinti JAV, britų, prancūzų ir V. Vokietijos laikraščius. Mat, jie taip smulkiai aprašė kas vyko rugp. 20-21 Čekoslovakijoje, kad nebuvo galima to visko parodyti Čekoslovakijos gyventojams, kurių didžioji dauguma tų įvykių negalėjo nė matyti nė apie juos kur nors paskaityti, nes vietinė spauda apie tai nerašė. Užsienio laikraščiai pradėjo ateiti į Čekoslovakiją su Dubčeko "pavasarium".

Aleksandras Dubčekas su Pragos studentais. Minint okupacijos metines, demonstrantai minėjo tik jo vardą. Manoma, kad jis bus pašalintas iš visų dar turimų pareigų.

Kaliniai protestuoja prieš negrų persekiojimą Amerikoje

(2) Kamera Nr. 72 vis dar tvarkėsi iki pusiau dienos. Skubiai čia buvo įstumtas staliukas, ir ant jo sukurti magazainai — "Ogoniok", "SSSR statyboje", "Amerika". Įbogi du senoviniai foteliai su apvalkalais. Kaliniai tilte nutilo. Kapitonas su baltom pirštinėm skubiais žingsniais priėjo prie to, kuris mėgino paimti į rankas magazainą "Amerika", ir ištraukė jam iš rankų.

Kankinančią tylą nutraukė garsūs balsai koridoriuje. Tarp jų buvo ir moteriškų. Pro kitus prasimušė kalėjimo viršininko žodžiai: "Ir dabar, madame, gal jums įdomu apsilankyti kurioje kameroje — pirmoje, kuri pasitaikys, sakysim, šioje artimiausioje Nr. 72. Seržante, atidaryk!"

Mrs. R. įėjo į kamara, lydima vertėjos ir uniformuotų bei neuniformuotų MVD pareigūnų. Ji buvo išakmiai pagėdavusi aplankyti kalėjimą, kad galėtų painformuoti Jungtines Tautas. Ji atsisdėjo į fotelį ir rodė patenkinta, kad kamera tokia švari ir kad lempelė degė priešais ikoną.

Kaliniai buvo suglumę. Bet kai gerbiamoji viešnia per vertėją paklausė: ar kaliniai nerūko dėl to, kad nori orą laikyti švarų, tai vienas kalinys pakilo, paėmė "Kazbeko" dėžutę, praplėšė, išsitraukė sau ir padalino draugam. Generalmajoro veidas nuo to tiesiog pa juodavo. Jis reikšmingai paaiškino: "Mes stengiamės, kad mesų rūkė, nes tabakas yra nuodas".

Kitas kalinys prisėdo prie stalo ir skubiai dėl suprantamos priežasties ėmė apžiūrinėti magazainą "Amerika".

"Už ką šie žmonės nubausiti? Sakysim, šis džentelmenas, kuris skaito magazainą?" paklausė garbingoji viešnia.

(Šis džentelmenas buvo gaves 10 metų už neapdairią pažintį su turistu iš Amerikos). Bet generalmajoras paaiškino: "Tai aktyvus hitlerininkas. Dirbo gestapai. Savo rankom sudėgino visą rusų kaimą ir, jei man atleisite tiesią kalbą, pasakysiu, kad jis išprievartavo tris merginas ruses. O kiek jis nužudė kūdikių, tur būt, niekas nesužinos."

"Ar jis buvo nuteistas mirčiai?" suuko Mrs. R.

"O ne, mes tikimės, jis pasitaikys. Jis nuteistas dešimt metų garbės darbui".

Kalinio veide buvo matyt kančia, bet jis tylėjo ir tik drebančiom rankom skubiai vartė magazainą.

Į kamara staiga įėjo rusų ortodoksų dvasininkas. Ant krūtinės turėjo didelį perlais išpuoštą kryžių. Rodė, kad jis vykdo eilinį kalinių lankymą ir buvo sumišęs, kad rado kalėjimo vyresnybę ir svečius iš užsienio. Jis dėjosi noris išeiti. Bet Mrs. R. paprašė, kad jis pasilikytų ir vykdytų savo pareigas. Dvasininkas vienam kaliniui parodė kišeninę evangelijų knygelę. Nespėjo tas nė nustebiti, dvasininkas prisėdo prie kito ir pratarė: "Mano sūnau, pasakutini kartą tu prašei, kad pasakočiau apie mūsų Viešpaties Jėzaus Kristaus kentėjimus".

Mrs. R. kreipėsi į generalmajorą, kad jis paklaustų, ar kaliniai neturi kokių skundų, kuriuos ji galėtų perduoti Jungtinėm Tautom. Generalmajoras griausmingu balsu šūktelėjo: "Dėmesio, kaliniai! Ką aš buvau sakęs dėl "Kazbeko"? Jūs norit griežtos vienuotės?"

Kaliniai vienas per kitą ėmė sakyti: "Pilieti generalmajorė, mes gi neturim nieko kito rūkyti!"

Garbingoji lady matė kažkokį kalinių nepasitenkinimą ir su dideliu dėmesiu klausėsi to

Tokią sovietinių kalinių nepasitenkinimo priežastį Mrs. R. girdėjo iš vertėjos

nepasitenkinimo priežasties iš vertėjos: "Jie vieningai protestuoja prieš didelį negrų persekiojimą Amerikoje ir reikalauja, kad negrų klausimas būtų iškeltas Jungtinėse Tautose".

Toks malonus pasikalbėjimas truko apie penkiolika minučių. Paskui dežuruojantis koridoriuje pranešė kalėjimo viršininkui, kad atnešti priešpiečiai. Viešnia paprašė, kad priešpiečiai būtų paduoti kameroje jos akivaizdoje. Duryš atsidarė, jaunos gražios padavėjos įnešė viščiukų sriubą ir pradėjo pilstyti į dubenėlius. Primityvus džiaugsmo instinktas iš karto

pagavo visus kalinius, ir jie pašoko ant savo gultų su batais, ėmė mosuoti kojom ir rankom, godžiom akim dairydami, ar sriuba bus lygiai padalinta. Viešnia buvo nustebinta tokiu elgesiu, bet vertėja paaiškino: tai toks jau yra rusų tautinis paprotys.

"Nėra galima įtikinti kalinių, kad jie susėstų prie stalo ir valgyt vokiškais sidabriniais šaukštais". Nespėjo dvasininkas nė palaiminti. Kai tik padavėjos išdalino dubenėlius, išspėdamos, jog kaulam yra dubenėlis ant stalo, tuojau ėmė skardėti sriubčiojimas iš dube-

nėlių ir kaulų traiškinimas unisonu. Viskas, kas bus įpilta į dubenėlius, dingo. Dubenėlis kaulam nebuvo reikalingas.

"Ar jie dar alkani?" aliarmino balsu klausė viešnia. "Gal jie dar nori daugiau?"

"Ar kas nori daugiau?" grašiu balsu paklausė generalmajoras. Niekas nenorėjo, prisimindami generalmajoro įspėjimą. Su tokiu pat skubumu kaliniai griebėsi valgyti ir mėsos gabalėlius su ryžiais.

Desertas šios dienos meniu nebuvo įrašytas, nes šiokiadienis — buvo viešniai paaiškinta.

Įsikūrusi United Community of Bushwick Organizations rūpinasi gyventojų apsauga. Jos vykdomasis vicem. yra Petras Wytenus. Jo rūpesčiu šiam Bushwick sektoriui gauta papildomų 100 policininkų. Nuotraukoje organizacijos susirinkimas. Iš k. į d. P. Wytenus, Charles Doonan — policijos kapitonas, Anthony Sieva — organizacijos pirmininkas, Mrs. Rosalie DeLillo — sekretorė, Joseph Dalgo — veteranų posto vad. Nuotr. R. Kisiellius

JAUNI PROFESORIAI APIE STUDENTŲ MAIŠTĄ

Aidy Nr. 6, paskutinis prieš atostogas, itin įdomus. Veik visų straipsnių ir apžvalgų dėmesys nukreiptas į dabartį — į šiandieninio žmogaus dvasią, kiek ji reiškiasi studentų maištuose, literatūroje, ekonomikoje, filosofijoje.

Įdomiausias yra "anketinis simpoziumas" apie "studentų maištą". Įdomu ne tik tai, kad čia pasisako jaunieji lietuviai profesoriai (išskyrus vieną) iš įvairių JV bei Kanados universitetų. Pasisakiusių yra universitetai: B. Ciplijauskaitė, I. Gražytė, R. Kriaučiūnas, A. Liulevičius, J. Navickas, A. Paškus, R. Sealey, K. Skrupskelis, V. Skrupskelytė, A. Sužiedėlis, V. Vardys. Įdomiau, kad jis pasisakymai dėl studentų maišto priežasties, firmos, siekimo, masto, profesorių dalyvavimo jame ir galimų vaisių yra santūrus, apgalvotų; skaitytojui rodo — realūs.

Duoti čia ištraukas iš tų pasisakymų neįmanoma; reikia išsistai paskaityti. Žurnalas sveikintinas dėl iniciatyvos pristatyti tokiu būdu eilę jaunųjų profesorių ir pačia problema.

Beveik anketos tešinis yra du apžvalginiai straipsniai apie jaunimo maištą ir to maišto ideologą Herbert Markusą (A. Paškaus ir K. K. G.). Pirmasis į jaunimo maištą pažiūri kaip į vaisių vyresnės kartos, kurios skelbiamas vertybes jaunimas girdėjo universitetuose, kurios praktikuojamas vertybes matė gyvenime priešingas skelbiamoms. Tai ir sukėlė jaunosios kartos reakciją prieš visą tradicinį gyvenimo stilių.

Visu atvirumu straipsnis kreipia dėmesį tai į vyresniuosius, daugiausia akademikus, tai į jaunesniuosius.

Svarsto, ko studentija ieško. "Atrodo, kad valstybinių ir privatinų, krikščioniškų ir laicistinių universitetų studentija ieško vieno ir to paties dalyko: prasmingos, glaudžiai su gyve-

nimu susijusios mokslų programos, angažuoties nebijančios profesūros, gyvenimo prasmę atskleisti sugebančių protų, apatiškas širdis uždegančios ugnies. Studentija ieško vadų... Ir to retai kur randa. Tad eina atmetimo keliu.

"Stebimės, kad pertekliu ir patogumuose išaugęs jaunimas atsuka prieš tą pačią pertekliaus civilizaciją... Ilgos barzdos, basos kojos, suveltai plaukai ir nori sumaterialėjusiai visuomenei priminti, kad ne drabužiai, dailiai suukuoti plaukai, sąskaita banke ar užimamoji vieta sudaro žmogaus vertę."

Kas Amerikoje ypačiai žadina opoziciją? — Jau Thoreau karčiai skundėsi, kad Amerikos vyriausiajam teismui svarbiau konstitucija, o ne teisingumas. Jo skundas galioja ir šiandien. Amerika ir šiandien yra linkusi labiau respektuoti konstituciją, o ne teisingumu paremtą moralę. Įstatymo raidė ar demokratija be turinio lengvai veda prie stipresniųjų (finansininkų, politiška, rasiškai, kriminališkai) prievartos... Pvz. gydytojų sąjungai galima apriboti medicinos studentų skaičių, nors ir stinga krašte gydytojų. Galima viešose mokyklose nutildyti maldą, nors dauguma ir norėtų melstis. Galima keliem unijos ponam rodyti kaprizus, nors ir visas miesto judėjimas paraližuojamas. Galima biznie-riam išpūsti kainas, nors nuo to daugiausia nukentčia neturtingieji. Kur pinigai įkeliamas ir vertybių piramidės viršūnė, ten atsiranda pavojus žmogui virsti daiktui... Amerika, vadinas, praranda vertybių pajautimą.

Kaip atsiliepia tėvai, kai pamato, jog vaikai ima gyventi un- to psichologas K. Keniston teigia, kad jaunieji radikalai yra kairiųjų liberalų atžala. Vaikai

ryžosi veiksminti, angažuotis tom idėjom, kurias jų tėvai tik žodžiais išpažino... Kai studentija pradėjo gatvėse kovoti už geresnį rytojaus pasaulį, jų mokytojai prablaivėjo: "Aš aiškinau tik teoriją. Kaip gi galėjau spėti, kad kas nors užsimos teoriją įgyvendinti Molotovo kokteilų pagalba", teisingai Frankfurto sociologas T. Adorno. Kas gi čia kaltas — ar tie, kurie neįaučė jokios atsakomybės už savo žodžius, ar tie, kurie tuos žodžius rimtai priima?...

Ar autoritetai verti pagarbos? — "Dejuojame, kad jaunieji karti negerbia autoritetų. Bet... ar galima žavėtis tokiu autoritetu, kuris vienoj vietoj komunizma muša, kitoj vietoj jį remia; kuris, neturi drąsos kovos laimėti nei iš jos pasitraukti; kuris nepajėgia sudrausti vandalų nei gatvėse nei mokyklose; kuris daro pažadus, žinodamas, kad negalės jų išsėsti? Ar gali jaunąją kartą žavėti "viešosios" nuomonės suparaližuotas, pragmatizmo miglose paskendęs autoritetas?"

Ar intelektualai atgaus autoritetą? — "Norisi abejoti, ar plastikinė universitetų vadovybė ir profesūra galės išgyti pagarbos studentų akyse. Kolumbijos universitetas yra tipišką intelektualų bestuburiškumo pavyzdys. Keletas faktų. Viešuose drausmės apklausinėjimuose (1968.IX.19) teismo komisija, susidedanti iš profesorių ir studentų, buvo iškolliota. Tik vienam asmeniui iš publikos numetus nuo teismo stalo bylas, apklausinėjimas buvo atidėtas. Universitetas iš įvyki neregavo. Universiteto vadovybė nebandė sudrausti ir paskaitų traukimo. Tylėjo ir profesoriai... Pusę metų kruopščiai ruoštas akademinės laisvės manifestas taip buvo atskiestas, kad jo praktinė reikšmė pasidarė lygi nuliui... Profesūra, kuri taip drąsiai kri-

štikinusi savo akim, kad Vakaruose piktų žmonių paleisti gandai apie sovietinius kalėjimus buvo neteisingi, Mrs. R. su palydovais išėjo. Dar koridoriuje ji kalbėjo: "Koki šiurkštūs jų įpročiai. Koks žemas šių nelaimingų kultūrinis lygis. Reikia betgi tikėtis, kad per dešimtį metų jie prisitaikys prie kultūros. Jūs turite puikų kalėjimą".

Garbingoji viešnia išvyko, ir pasaka baigė. Gyvenimas grįžo į seną vagą. Grįžo seni skarmalai, grįžo smirdantis skystimas galvai išplauti, grįžo dėžės ant langų ir narai su blakėm. Viskas, kas buvo atnešta, buvo vėl išnešta. Tik — autorius sako — buvo užmiršta nišoje statulėlė Buddhos, kuris žemyn palenktom akim — šypsojos.

IR MENAS PAJUNGIAMAS KOVAI

Birželio 19-20 Vilniuje buvo sušauktas Lietuvos dailininkų suvažiavimas. Atėjo suvažiavimam visa vietinė partijos ir administracijos diduomenė, ir atvažiavo viso "es-es-es-ero" dailininkų pirmininkė rusė Belašova iš Maskvos. Lietuvos dailininkų pirmininkas J. Kuzminskas išdėstė visas gerąsias dailininkų darbų puses, kellolika kitų dailininkų kalbėjo apie tas ar kitas bėdas ir rūpesčius, o Belašova išrėžė savo reikalavimus: "Mes, tarybiniai (suprask, rusai. E.) dailininkai, nešame revoliucinių tradicijų estafetę ir didžiuojamės didžiąja misija žengt revoliucinio meno priešakyje. Mūsų menas yra kovos ginklas prieš fašizmą, imperalizmą, prieš reakciją. Menas — tai ne prabanga, o viena sąlygų pastatyti komunizmą"...

Ir pridėjo dar, kad Lenino jubiliejui skiriamą parodą turi atspindėti lenininių idėjų pergalę, ir kad dailininkas savo darbuose turi kelti ypač svorius, reikšmingas temas, — tai esą kiekvieno dailininko garbės reikalas...

Laikraščiuose nėra nieko prasiartata, kokį įspūdį dailininkam padarė tas maskvinės vadovės prigrasymas "neužiimti niekais", o tik bėgti paskui jos "misionierius".

Tuo tarpu architektų pirmininkas apgailestavo, kad nėra kas sukurtų naujoms operos rūmams numatytą vitražą. Vitražistas Stoškus sakėsi, kad jie, vitražistai, turi didelių užsakyimų "šalies sostinėje" (Maskvoje) ir jau pradėję ruošti Tokio parodai. Skulptorius G. Jokubonis tvirtino, kad geriausi skulptorių darbai esą tie, kurie sukurti remiantis liaudies meno tradicijomis. (Elta)

tikuodavo prezidento Johnsono politiką Vietnamė ar dešiniųjų išsišokimus, visai kapituliuo prieš kariųjų smurtą mokyklos viduje."

Išvada: "Dabarties krizė yra vertybių krizė. Jaunųjų radikalų siautėjimas privers ir senuosius peržiūrėti apdulėjusias vertybių skales. Šia prasme, man rodos, jaunieji riaušinin- kai ir prisideda prie šviesesnės ateities kūrimo"

(Ryšium su šia išvada tenka pastebėti, jog ir eilė kitų mokslininkų yra priėję išvadą, kad maištai didėle dalimi yra derlius, kurį davė sėklos universitetuose, spaudoje sėtos tarimųjų liberalų akademikų. Išaugę vaisius parodė, kad iš jų išaugo piktžolės ir jų sugadinta dirva ėmė naudotis svetimas komunistinis gaivalas. Tačiau sunku būti optimistui, kad tie patys "sėjėjai" pakeistų savo sėjamas idėjas. Gyvenimo rai-dos logika kita: pačius idėjos skelbėjus nušluoja jų idėjos vykdytojai, ir tik po šio destruktinio veiksmo ima atsirasti naujos, blaivesnės idėjos, bet jau su naujais žmonėmis).

J. B. SHALINS-KALINSKAS — Laidotuvių direktorius. 84-02 Jamaica Ave. (prie Forest P'way Sta.), Woodhavan, N.Y. 11421. Sutelkia garbingas laidotuves. Kopyčios nemokamai visose miesto dalyse. Tel. Virginia 7-4499.

VAITKUS FUNERAL HOME. Notary Public. 197 Webster Ave. Cambridge Mass. Pranas Vaitkus, laidotuvių direktorius ir balsamuotojas. Moderniška kopyčia šermenims dykai. Aptarnauja Cambridge ir Bostoną. TR 6-6434.

JOSEPH GARSZVA — GRABORIUS, BALSAMUOTOJAS. 2 modernios kopyčios. 231 Bedford Avenue, Brooklyn, N.Y. 11211; EV 8-9770.

MATTHEW P. BALLAS FUNERAL HOME — Moderni kopyčia, Air-conditioned. A. J. Balton-Baltrūnas, Licensed Manager and Notary Public. 660 Grand St., Brooklyn, N.Y. 11211; ST 2-5043.

STEPHEN AROMISKIS (Armauskas) — Graborius-balsamuotojas. Moderni kopyčia. 423 Metropolitan Avenue Brooklyn, N.Y. 11211, EV 7-4335.

BUYUS FUNERAL HOME, Mario Teixeira, Jr. laidotuvių direktorius. 426 Lafayette St., Newark, N.J. 07105; tel. MArket 2-5172. Paruošiamos garbingos laidotuvės. Modernios kopyčios, oras vėdinamas.

RIMOS IR JUOZO BRUZŲ vienintelė lietuviška siuntinių įstaiga didžiąja-me New Yorke, atlieka visus patarnavimus sudarant siuntinius ir užsakant kitas dovanas į Lietuvą. Greitas patarnavimas — žemos kainos. 370 Union Ave., Brooklyn, N.Y. Telef. EV 4-4952

JOHN ORMAN AGENCY / Insurance - Real Estate. Namų pirkimo, pardavimo ir visais reikalais kreipkitės į mūsų įstaigą. Pildomi miesto, valstybės ir federalinės valdžios mokesčių (Income Tax) pareiškimai. — 110-04 Jamaica Ave., Richmond Hill, N.Y. 11418; tel. Virginia 6-1800.

ANDRIUS ARMONAS, statybininkas — Long Islande stato įvairaus dydžio naujus namus, kuriuos galima tuoj įsigyti. Priimam užsakymus pastatyti pagal pirkėjo pageidavimus ant mūsų arba pirkėjo žemės. Statybą atliekam sąžiningai pagal susitarimą už labai prieinamą kainą. Tel. (516) AN 1-2864.

VYTAUTAS BELECKAS, sav. Winter Garden Tavern. 1883 Madison St., Ridgewood, N.Y. 11227, EV 2-6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami polaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA - Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai. Dalia ir Albertas Radžiūnas, sav. 36-38-40 Stagg St. Brooklyn, N.Y. 11206; ST 2-5938.

JUOZO ANDRUSIO Real Estate, Insurance. Apraudimas gyvybės, namų, automobilų, baldų ir k. Namų pardavimas, apdraudimas, Income Tax užpildymas, Mutual Funds—pinigų investacijos. Kasdien nuo 9 iki 8 val.; šeštadieniais iki 6 v. pp. 87-09 Jamaica Ave., Woodhaven N.Y. 11421, VI 7-4477.

S & G MAISTO KRAUTUVĖ. Antanas Vaitkus, vedėjas. 84-09 Jamaica Ave. Woodhaven, N.Y. 11421, VI 9-5077; 340 Grand St. Brooklyn, N.Y. 11211, ST 2-4329. Papildom kainom primame užsakymus vestuvėms ir pobūviams. Pristatom į namus liet. skilandžius, sūrius. We take all orders special price for Weddings and Parties. Home-made Bologna. • Trečia nauja, moderniška krautuvė atidaryta 84-04 Jamaica Ave., Woodhaven, N.Y. — VI 9-5077.

SUPERIOR PIECE GOODS CORP. 200 Orchard St. New York, N.Y. 10002, AL 4-8319. Vilnonės medžiagos jūsų artimesiems—importuotos ir vietinės. Vilnonės medžiagos kostiumams, paltams ir suknelėms. Taip pat šilkinės, maištos, spalvotos, lovoms užtiesalai, vilnonės skaros ir šalikai—geriausias rūšies pigiausias kainomis. Specialus patarnavimas paruošiant pakietus Europą. Užkite ir įstikinsite!

C. A. VOKET — LIETUVIS ADVOKATAS — 41-40 74th Street Jackson Heights, N. Y. NE 9-6620.

ANTANAS J. ŠAVELSKIS — lietuvis advokatas — 80-30½ Jamaica Ave., Woodhaven, N.Y. 11421; tel. 849-1060, namų TW 7-3061 (nuo 9 r. iki 9 v.)

VYTAUTAS MAŽELIS, fotografas — vestuvės: spalvota ir juoda balta (gali vykti ir į kitus miestus), portretūra, meno darbų nuotraukos ir kiti foto patarnavimai. 422 Menahan St. Ridgewood, N.Y. 11237; Tel. HY 7-4677.

NEW YORK — Lietuvos atsiminimų radio valanda šeštadieniais nuo 5 iki 6 val. WEVD 1330 kil. 97.9 mg. FM. Direktorius dr. Jokūbas J. Stukas, 1016 Schleifer Rd. Hillside, N.J. 07205; tel. 201-289-6878.

NEW YORK — Laisvės žiburys, lietuvių ir anglų kalbomis sekmadieniais 9-10 val. ryto WHBI 105.9 FM hanga. Vedėjas Romas Kezys, TW 4-1288, 62-15 69th Pl., Middle Village, N.Y. 11379.

Tel. (212) 497-8867

Alfa Jeweler
A. ŪSELIS
Garantuotas laikrodžių taisymas

Aukso, platinos žiedai su deimantais • Viso pasaulio įvairūs laikrodžiai • Pukšis importuoti indai • Įvairūs papuošalai moterim.

Charm Beauty Shoppe
REGINA ŪSELIENĖ — Tel. 497-8865
Pusmetinis suukavimas. Kirpimas. Stilizavimas.
Plaukų dažymas

267 St. Nicholas Ave., Ridgewood, N.Y.

NEBUK! PER DAUG APSIDRAUDŲS

PER MAŽAI APSIDRAUDŲS

SKAMBINK LITUI!

APDRAUDOS:
NAMŲ, MAŠINŲ, GYVYBĖS, ATSAKOMYBĖS

LITAS TRAVEL & INSURANCE

94-10 JAMAICA AVENUE
WOODHAVEN, N.Y. 11421
(212)-847-5522

A. + A.
VIKTORIJAI JOCIENĖI

mirus, jos dukrą Vidą su šeima, gimines ir artimuosius
giliausiai užjaučiame ir kartu liūdime.

Petras, Algimantas, Konstancija
ir Jonas STRAZDAI

DARBININKAS

910 WILLOUGHBY AVE.
BROOKLYN, N. Y. 11221

Editorial Office GL 5-7281 • Business Office GL 2-2923

THE WORKER (Title Copyright) by FRANCISCAN FATHERS

Eina nuo 1915 metų.

1951 sujungė AMERIKĄ, LDS organą DARBININKĄ ir LIET. ŽINIAS

Second-class postage paid at Brooklyn Post Office

Published semi-weekly except holiday weeks and July and First week in August when published weekly.

Prenumeracijos kaina \$8.00 — Subscription per year \$8.00

Laiškai tvarko REDAKCINĖ KOMISIJA.

Stralpsnius ir korespondencijas redakcija tampo savo nuožūra. Nenaudoti stralpsniai sugomi ir gražinami autoriams prašant. Pavardė pasirašyti stralpsniai nebūtinai išreikšia redakcijos nuomonę. Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

Ir Estijoje prabilo

Memorandume iš anapus už dangos skaitome įvertinimą, ką davė sovietinis režimas pilietinei moralei:

“Politiniai 20 amžiaus pasiekimai sovietinėje bendruomenėje pašalino krikščionybę, kaip ideologiją, ir suardė jos moralines vertybes. Naujoji ideologija, marksizmas, suardyta vertybių neįstengė pavaduoti. Atsirado moralinė tuštuma. Paviršiuje egzistuoja tariamoji moralė — veidmainiava kolektyvinė moralė; viduje klesti slapsti egoistiniai gruboniški instinktai. Atsirado bendruomenės su mechaniniu solidarizmu, kurioje asmenys bendruomenei yra svetimi, vienas kitu nepasitiki, vienas kito baiminasi ir jaučiasi silpni, apleisti akivaizdoje galios valdomosios mašinos...”

★

Kokios galimybės pilietinei moralei atsigausti:

“Visa bendruomenė yra atsakinga už Stalino vaidmenį, nes ji savo pataikavimu, ignorancija, žiaurumu provokavo asmenybės kulto išdaigas. Jei naujas stalinis pasirodys, gali vėl tas pats nutikti. Tam yra palankios psichologinės nuotikos ir socialiniai pagrindai. Tik moralinio lygio pakilimas, sąmoningų pilietinio aktyvumo stiprinimas ir asmeninės atsakomybės sąmonė gali neprileisti, kad Stalino laikų kruvini įvykiai nepasikartotų”.

Kad nepasikartotų, turi būti —

1. Turi būti pripažinta mažumai teisė opozicinei nuomonei atstovauti;

2. Turi būti įvesta valdžiai kontrolė...

3. Vyriausiasis sovietas turi tapti tikru skirtingų nuomonių forumu; jis neturi būti tik registracijos mašina vienabalsiam nutarimam;

4. Rinkimų įstatymas turi būti pakeistas, ir keliom parti-

jom turi būti galimybė siūlyti savo kandidatus;

5. Mūsų bendruomenės vadovaujantieji asmenys, kuriems dėl jų drąsos pareikšti savo nuomonę buvo atimta laisvė, turi būti tuojau paleisti, pradedant nuo rašytojų Daniel ir Siniavski ligi dalyvių demonstracijos prieš Čekoslovakijos užėmimą Raudonojoje aikštėje 1968 rugpjūčio 25 d.

6. Nerusiškos tautos Sovietų Sąjungoje turi gauti teisę suvereniskai tvarkyti savo valstybes...”

★

Kokios galimybės tarptautinei taikai ir koegzistencijai:

“Taikingos koegzistencijos tezė remiasi ne tiek humanistiniais nusistatymais, kiek baime dėl savisaugos... Bet ar ne Sovietų Sąjunga tarp 1939-1949 metų pasisavino 700,000 kv. kilometrų sritis ir vien Europoje įvedė karinę-politinę kontrolę aštuoniom valstybėm 1.2 mil. kv. kilometru bendro ploto? Tuo tarpu kitų karą laimėjusių valstybių teritorija liko nepakitusi. Tai gali patenkinti kai kurių apdujusių patriotų didybės jausmą, bet tai neprisideda prie tarptautinės įtampos atolydžio. Mes turime atsakyti nuo beprasmiško kitų kraštų užimimo bei ekspansijos politikos; mes turime sudaryti neutralių valstybių zoną, kad mūsų sienos derintųsi su Sovietų Sąjungos charta ir mus sutaukintų su kitom valstybėm. Kadangi mes esame tie, kurie ne pusę, bet didžiąją dalį atsakomybės turime už tarptautinę įtampą, tai mes turime padaryti ir pirmuosius žingsnius į susitaikinimą...”

★

Skaitytieji žodžiai jau “seni” — pernykščiai. Bet mums jie nauji tuo, kad tai žodžiai ne rusų intelektualų, apie kuriuos Vakarų spaudoje gausiai parašo-

(nukelta į 6 psl.)

Apie tautosaką, Vaižgantą ir Liet. Bendruomenę

Lietuvių tautosaka ir senovės lietuvių religija, — tokia tema trečiadienio vakarą paskaitą skaitė prof. Algirdas J. Greimas.

Paskaitininkas pirmiausia pabrėžė, kad jo pranešimo tikslas yra parodyti, koks gali būti mokslinis priėjimas prie lietuvių tautosakos ir senovės religijos.

Tautosakos tyrinėjimas Lietuvoje buvo išvystytas prieš karą. Sovietiniame režime tautosaka tapo privilegijuota sritimi. Tą vyksmą galima būtų pavadinti kultūros folklorizacija — šokit klumpakojį, jauskintės lietuviams ir būkite patenkinti. Pasekmė — folkloro banalizacija. Masinis jo naudojimas turi sudaryt išpuolį, jog plačiosios masės naudojasi kultūra. Iškyla dilema: ar pasmerkti folklorą ir ieškoti elitinės kultūros, ar bandyti suprasti folklorą, padarant jį mokslo šaka ir tuo padidinant savosios kultūros pažinimą.

Humanitariniai mokslai Lietuvoje, palyginti su Maskva ir Leningradu, kokybiškai yra atsilikę. Į tuos miestus mokslo naujienos iš Vakarų patenka greitai, bet trunka 5 metai kol pasiekia Vilnių. Reiktų pagalvoti kaip pašalinti tą 5 metų atsilikimą; ką daryti, kad lietuviai naujus mokslinius metodus gautų tiesiog iš Vakarų?

Pirmiausia pasistengti sudominti savo jaunimą liuanistinėmis studijomis, kurioms Vakarų pasaulyje atsivėrusios di-

delės galimybės. Iš jų šiandien galima valgyti duoną. Amerikos universitetuose apie 50 katedrų laukia liuanistų mokslininkų.

Folklorinių studijų tikslai. Folkloras atskleidžia tautos pasaulėžiūrą — kultūrinių vertybių sistemą vienos duotos epochos metu, todėl yra kultūros istorijos šaka. Palyginamosios folkloro studijos yra literatūrinių formų ir kitų semiotinių (ženklų) sistemų tyrinėjimas. Čia priklauso bendrosios teorijos ir tipologijos sudarymas, žmogaus dvasios pasireiškimo bei išraiškos formų pažinimas. Lietuviškasis folkloras veda į archeologines mitologijos studijas ir kartu su istorijos šaltinių panaudojimu, su archeologijos iškasenų daviniais, su kalbininkų įnašu gali leisti atstatyti senovės lietuvių religiją.

Kalbėdamas apie folklorą ir mitologiją, paskaitininkas išskėlė ir kiek pailiustravo tikrai vietos aspektą — santykius tarp tautosakos ir senovės lietuvių religijos. Pagrindinis sunkumas — esamas primityvus, pozityvistinis priėjimas prie folkloro ir ypač prie religijos. Į tautosaką žiūrime kaip į pasakėles, o nesidomima jų reikšme. Kalbant apie senovės lietuvių religiją, sakoma, jog lietuviai garbino medžius, akmenis, upes, vadinasi, buvo stambeldžiai. Kas gi yra stabas? Plg. žodžius stebėtis — stebuklas (mirare — mira-

Studijų savaitė Vokietijoje (4)

J. LUKOŠIUS

Tur būt, iš jų tektų vesti lietuviškąją “stambeldybę”.

Religiją profesorius aptarė kaip aksiologiją, vertybių sistemą, kuri yra pirmiausia konceptualinė, abstrakti sistema, bet išreiškiama drauge arba vien tik figūratyviu būdu. Kitaip sakant, kiekviena religija turi savo konceptualinę formą — teologiją, ir savo figūratyvinę formą — mitologiją. Religija gali būti analizuojama ir struktūriškai aprašoma arba kaip taksinomija, arba kaip funkcionalinė sistema.

Vaižganto 100-osios gimimo metinės

paminėtos ketvirtadienį dr. J. Šrėnias paskaita — Dėmės šviesioje Vaižganto kūryboje. Kan. J. Tumo talentas reiškėsi daugelyje šakų. Jis — visuomenininkas, politikas, kalbėtojas, vertėjas, publicistas, rašytojas, kritikas, dramaturgas ir t. t. Šiuo kartu žvelgiama į vieną jo kūrybos aspektą — šešėlius, neišleidžiant iš akių ir šviesių jų pusį.

“Nebylys” yra liūdniausia Vaižganto apysaka. Du jauni žmonės nusideda biologinių aistrų užvaldyti. Meilužis kėsinais nužudyti savo mylimosios Anelės vyrą, kuris, supratęs savo varžovo kėslus, pirmas jį nužudo. Po to seka eilė tragiškų mirčių.

Philadelphiaus ateitininkai duoda įžodį savo šventės metu. Įžodį priėmė kun. dr. K. Širvaitis (antras iš k.), ženklus įsėgė dr. V. Vyngantas (k.)
Nuotr. K. Čikoto

leido aiškintis prieš Lietuvos valkata. Neseniai, mat, klebonas čia miręs, giminės viską “išpūstiję” ir, jam čia iš Metelių neseniai teatsikėlus, nebelikę, be plikų grindų ir sienų, nei patalo nei senos plutos pačiam pagrauzti, nei kitiems pavaišinti...

Tuo sugleblimu pasinaudojęs, ir atsakydamas į taktą pats griebiausi prūsiško tono, ir paskelbiau, kad kitur nakvynės aš nemanau ieškoti, nes neturiu ir nežinau kur, o patogumų jo kiti nerekalauju ir esu pasiryžęs dalytis tuo, kas yra. Ir žvančiai pakautytais batais kunigui pro nosį nuskambinau po erdvius salonus kampo ieškoti... Amerikos okupantas teisybė sakė: kambariuose buvo tuščia kaip šventadieniškai nušluotame kieme. Tik viename kampe vėpsojo lovos griaučiai. Čia tad, kaip negyvenamam krašte, mečiau maišą paženklindamas savo stovyklą. Šitokia mongoliška maniera jaučiausi atsikeršijęs visam Brandenburgui ir amerikoniškai juo suscesijai.

Man besiruošiant migti ant nugalėtojo laurų, šalimais išgirčiau skaidrų moterišką klegesį. Jis atrodė toks nuoširdus, kad metęs Čingis-khao kaukę, kuotakiausiai prasišvėriau virtuvės duris ir paprasčiau virinto vandens paskutinei mano kondensuoto pieno porcijai. Dvi

ristos dėdienės zujo apie didelę statinę ir grūdo kopūstus. O aplinkui puodams dubenims ir dubenėliams nebuvo galo. Nė vienas iš jų nesiskundė tuštumu...

Moteriškos akys tuojau ištyrė mane nėsant valkata, ir plačioji širdis savaimė atsidarė geroro samaritičio gestui. Nepraėjo nė valandėlės kaip mano šaltoj stovyklų buvo parengtas karališkas guolis: šiaudų kulus, ant kulio apatiniai, ant apatinių sijonai, ant sijonu vatiniai, skaros ant kojų, po galva gniužulas kitokių tualetu dalių su motinišku labanakti sultoniškam sapnui. Kas gali būti gražesnio už tokį meilingos lietuviškos širdies išmislumą! Dar kartą buvo Brandenburgas nugalėtas.

Anksti rytą kunigas pradėjo mąstyti apie praeitą vakarą. Man geriant kaip pas save namie arbatą, jis priėjo manęs kvosti, kiek dolerių aš esu vertas. Gailu buvo stebėti, kaip krypo jo raiškės, kada aš dirbtiniu kuklumu pasisakiau išėjęs universitete juristo mokslus ir dabar kalėdoju Lietuvoje su lašinių pirklio sutana, patikrinamas materialinį ir dvasinį pasiruošimą išganyti. Atgailingiems atsikosėjimams ir pagaliau atspirašymams nebebuvo galo. Ir duonos nebūta padėta ant stalo tik todėl, kad

ji tik buvo buvusi iškepta, o šviežia labai nesveika valgyti...

Tai buvo pirmas ir paskutinis toks nejaukus priėjimas mano kelionėje po nuniokotą tėviškę. Nėpykite, gerosios samaritetės, aš ne apie juvdi čia kalbu.

Vėsus skaidrus rudens oras greitai išvėtė tą troškumą. Vėl pėsčias traukdamas Leipalingio pusėn, pamačiau gražiai apėtus laukus. Nei Seirijų miestelyje nei kaimuose nepastebėjau didelių karo jėgių. Patiktas naujo tarpežerė bedarbis pirklys, kurs skundėsi liķės be “andliaus”, papildė taip nelemtai prarastas žinias Seirijuose. Jis buvo įsitikinęs, kad čia valdžios visai nebūta. Vokiečių kareiviai tik pravažiudavę ir dingdavę, tuo ar kitu būdu patuštinę paplentės ūkininkus. Tačiau anie dar varinėję per dienu dienas ir darbus. Seirijų miestelis pasilikęs be gyventojų, nes pagėgėliai dar nesugrįžę iš Pivošiūnų girių. Nebūtų čia nei gydytojo, nei vaistinės, nei mokytojo, nei pagaliau maulūno.

VOKIEČIAI DŽUKIJOS ŽIEDE

Leipalingio nepriėjęs gavau pusėtinai nustebiti: prie dvaro kelio šuo užpuolė. Jei jis ne vokiečių veislės, tai buvo tikriausias ženklas, kad čia dar nėra

Vienas šviesiausių jo veikalių yra “Pragiedruliai”, kurių pagrindinis akordas optimistiškas. Vaizduojamas naujosios lietuvių šviesuomenės susidarymas. Tačiau kova už spaudą, už tėvynę pareikalauja daug aukų. Trys nekalti asmenys apmoka savo gyvybėmis trijų lietuvių patriotų ištrėmimą. Rusų agentas Agejevas, persekiojamas lietuvių spauda, paskandinamas liūne. Kiti veikėjai tapo savo aistrų aukomis.

Ilgamė “Rimų ir Nerimų” ginčė susitaikymą atneša karas, kuris pareikalauja tų šeimų geriausių atžalų mirčių. Padėties beviltiškumą kiek sušvelnina teigiama pabaiga. Šioje apysakoje galima išvėlgti ir alegoriškas prasmę.

“Dėdėse ir Dėdienėse” tamsios spalvos užtemdo šviesias. Dūmų ir šešėlių visur pilna — ir viešajame gyvenime ir privačiuose žmonių santykiuose. Visur viešpatauja socialinė neįlygybė. Liūdnas ir beprasmiškas veikalo herojus Mykoliuko likimas. Jo varžovas tįjūnas Geišė nusinuodija. Simpatingosios Severijos gyvenimas dar liūdnas. Reiktų manyti, kad ji autoriaus nubausta už neištikimybę Mykoliukui, už pasidavimą biologinėms aistroms ir išekojimą socialinių patogumų.

Jokio kito lietuvių rašytojo kūryboje nėra tiek daug prievartinių mirčių, kiek Vaižganto. Jūs pražudo biologinio prado įsiviešpatavimas. Geriausias vaistas nuo aistrų — fizinis, visuomeninis ir kultūrinis darbas.

Nors Putinas ir teigė, jog Vaižganto kūryba yra perdėm šviesi ir optimistiška, bet matome, kad joje gausu ir šešėlių. Jūs praskaidrina optimistiškas veikėjų santykių su gamta vaizdavimas ir mintis, kad nėra namų be dūmų. Todėl Vaižgantas aptartinas kaip barokinis rašytojas, abiem kojom atsirėmęs į žemę, bet siekiąs kultūros ir religijos aukštumą.

★

Ketvirtadienį popiet buvo suorganizuota išvyka Reinu specialiai tam reikalui pasamdytu laivu. Diena buvo graži. Nuo dainų iškylautojai net užkimo. Vakare įvyko simpoziumas Vokietijos Lietuvių Bendruomenės problemomis.

ma stiprios valdžios. Ir neapsirikau: pravažiuojuojantieji “arūdai” pasirodydavo tik atsitiktinai pagautoms bulvėms, grūdams, ar net avims ir kiaulėms susisemtai.

Paties miestelio, tiesą sakant nebeaptikau. Kur-ne-kur tekėsojo našlaitė trobelė, o visa kita, apie 90 namų, jų skaičių ir keli klebono trobesiai sudegė ne dėl karo, bet dėl kitokių nežinomų priežasčių. Gaisre net būta 4 sudegusių ir arti 20 žmonių sužeistų. Kurie tad padėgėliai nebuvo susimetę į išlikusią gražią raštinę ir neseniai statytą erdvią mokyklą, dabar kampininkavo pas ūkininkus.

Keturkampė bebokštė klasiško renesanso bažnyčia, rūpestingo kanaaninko Kruševskio naujai statyta XIX amžiaus pratidžioje, bet nepabaigta apšleudžio jo brolo, dvaro savi-ninko, stovėjo nepaliesta nei gaisro, nei karo. Tik stilingoj varpinėje trūko varpų, kuriuos išsivežė rusai. Dabar vokiečiai buvo mėginę surekvizuoti metalinius senų vargonų vamzdžius, bet klebonas laimingai atmeldė, matyti, ne be pagalvos Sventoj Antano, kurį, sako minėtas kanaaninkas nupaisydinęs vienoj koplyčioj iš savo paties portreto.

Klebonijoje už bažnyčios nė vieno kunigo neradau namie.

(Bus daugiau)

Pranešimus padarė 4 asmenys: pirmasis kalbėjo dr. Vyf. Bylaitis. Jis savo temą apie Lietuvių Bendruomenės sąrangą susiaurino į dėstymą apie poziciją ir opoziciją. Vokietijos Lietuvių Bendruomenėje pozicija esanti dešinė ir konservatyvi, o opozicija — liberali ir pažangi. Vokietijos Liet. Bendruomenės vadovybė apleido apylinkes, savavališkai pakeitė statutą, atstūmė gausią evangelikų visuomenę, savavališkai įsteigė Vasario 16 gimnazijos kuratoriją, suskaldė Bendruomenę į ideologines grupes, supolitino, įsteigdamas politinę komisiją (jos pirmininkas yra pats dr. Bylaitis), suskaldė jaunimą, negaliojančius rinkimus padarė galiojančiais ir t. t. Tuo tarpu liberali ir progresyvi opozicija bando įvesti pagerinimus Bendruomenėje. Solidarumo blokas išskėlė 10 reikalavimų, iš kurių 8 buvo socialdemokratų: įgyvendinti demokratinius principus, visus lietuvius įjungti į Bendruomenę, padėti jaunimui, įsteigti apylinkių pirmininkų organą, atgaivinti amirusias apylinkes, vykdyti socialinę globą, darnų sugyvenimą, daugiau informuoti vokiečių visuomenę. Dr. Bylaičio pranešimas ir iššokiama diskusijų metu nuskaubė disonansu Studijų savaitės programoje.

Kun. Br. Liubinas kalbėjo apie senimą ir jaunimą Vokietijos Lietuvių Bendruomenėje. Nurodė, jog jaunais žmonėmis laiko nesulaukusius 30 metų, o senais — peržengusius 60 metų amžiaus ribą. Bendruomenės tikslų tarpe pirmoje vietoje įrašyta socialinė globa, bet į ją maždaž dėmesio tekreipiama. Sunkus senų žmonių likimas. Senimas neturi savo organizacijos. Socialinė globa rūpinasi Liet. Raudonasis Kryžius, Labdara, Balfas. Kaikuriuose vokiečių senelių prieglaudose yra lietuvių grupės. Latviai ir lenkai turi savo senelių namus. Reiktų ir mums sukviesti savo senelius bent pavasari.

Tuo tarpu jaunimu rūpinasi daugelis institucijų: Lietuvių Bendruomenė per savo jaunimo sekciją, Evangelikų ir Katalikų sielovados, Vasario 16 gimnazija. Jaunimas turi savo organizacijas: Studentų sąjungą, studentai ir moksleiviai ateitininkai, evangelikų Jaunimo ratelis, skautai ir skautės. Jaunimo sekcija turi savo valdybą, leidžia savo laikraštį, organizuoja jaunimo suvažiavimus, seminarus, pasižmonėjimus. Jaunimo sekcija gauna lėšų iš bendrųjų Bendruomenės šaltinių, ji daro savo rinkliavas, randa galimybių pasinaudoti vokiečių jaunimo organizacijų finansine parama.

Rūpinimasis jaunimu rodo Bendruomenės pastangas užtikrinti savo tęstinumą.

Kasp. Dikšaitis pabėrė pluoštą minčių apie Bendruomenės narių nutautėjimą.

Nutautėjimas yra vyksmas, kurio paseka yra ta, kad tautinės mažumos nustoja savo veido — išnyksta vietos žmonių masėje. Ilgiausiai išsilaiko grupės su tvirta tautine sąmone. Lietuvių jaunimas Vokietijoje atsparumu nepasizymi — nutautėjimas didelis. Vaikai nebuvo dominami lietuvių. Repraizantai iš Lietuvos nebuvo pakankamai informuoti apie lietuviškas organizacijas bei mokyklas. Pas mus neretai tikyba suplakama su tautybe. Pavyzdžiui, daugelis evangelikų galvoja, kad jie yra vokiečiai vien dėl to, kad yra evangelikai.

Kaip sulaukyti nutautėjimą? Reiktų leisti informacinius leidinius apie Lietuvą vokiečių kalba. Daugiau informacijų teikti vokiečiam apie Lietuvą bendruomenę. Organizotini įvairūs rateliai, kurie gyvai santykiuotų su vokiečiais.

(Bus daugiau)

VOKIEČIŲ OKUPACIJA LIETUVOJE 1915 m.

P. KLIMAS

(13) O Boguslavas, jau iš savo motinos paveldėjęs Hohenzollernų kraują ir savaisiais nepasikliaudamas, — išvyko tarnauti Brandenburgui kurfiurstui (elektoriui). Fridriko Wilhelmo general-leitenantas netrukus patapo net Prūsų provincijos štatthalteriu ir įsimanė kelti į savo dvarus vokiečių kolonistus. Pagaliau, vienintelė jo dukterė, iš mažens išauklėta kurfiursto dvare, dar kartą savo vardą susiejo su Hohenzollernais, ištekdama už minėto elektoriaus sūnaus, ir jam užrašė tų gražių Lietuvos kampelių. Netesėjo net Sobieskis pasipriešinti tam mezalijansui, savo paties sūnų piršdamas tai turtingai princesei, ir Seirijai su trimis savo dvarais ir 22 kaimais patapo Brandenburg su la tarp plačių Sudavų ežerų. Ligi 1807 metų ištvėrė tas keistas Prūsų karaliaus intapas masindamas Hohenzollernų valdinius čionai kurtis ir veistis.

Vienas tēr nusiramimas, kad kaikurie 1794 metų sukilėliai galėjo čia pasislėpti nuo rusų kaip neliečiamoj neutralinėj teritorijoj...

Visi tie atsiminimai buvo man lyg nelemtos kloties pranašai. Ką rasiu dabar toj saloj, vėl Hohenzollernams užplūdus? Sunkus keturkampas bažnyčios bokštas ant klasiško pastato mane sutiko daugiau negu melancholingai. O už erdvios klebonijos durų, užpakalyje, kažinkoks svetimas prabilo balsas. Net neišklausęs ligi galo mano rekomendacijų litanijos, jis storžieviškai atkirto, kad čia nėra nei prieglaudos nei nakvynės, nei laiko manimi užsiminėti. Toj saloj dabar įsiviešpatavo Amerikos kunigas Martišius...

Kaip šunelis, nuo durų nuvytas, uoščiaus aplinkui kur dingti. Kunigas tuo tarpu pasijuto perdėjęs savo amerikoniškumą, bet nemokėdamas tęsti Brandenburg tradicijų, pasi-

Katalikų Susivienijimo seimas Waterbury

Pamalδος ir pramogos

Birželio 29, 30 ir liepos 1 Waterbury įvyko Katalikų Susivienijimo seimas, kuris šaukiamas kas treji metai ir Susivienijimui atsieina virš puspenkto tūkstančio dolerių.

Seimas pradėtas sekmadienį Šv. Juozapo bažnyčioje pamaldomis, kurias atliko kun. dr. Vytautas Bagdanavičius, MIC, pamokslą pasakė dvasios vadas prel. Jonas Baltusevičius (Boll). Po pamaldų parapijos salėje seimo rengėjai, vadovaujami prof. muz. A. Aleksio, surengė puikų priėmimą, kurio metu buvo pasakyta keletas kalbų, sveikinimų. Seimo rengėjai stengėsi jau iš vakaro atvykusius kuopų atstovus užimti visą dieną, tad po pobūvio Holiday Inn viešbučio kieme prof. A. Aleksis su savo choru linksmino atstovus. Programą pajavairino ir Vito Yucius akordeono lietuviškų melodijų muzika ir savo dukrelės vandens sporto prašmatnybėmis. Visi atstovai buvo pavaišinti skania vakariene.

Pirmadienio vakare, prof. A. Aleksio vadovaujami, atstovai aplankė Waterburio Šventąją Žemę. Kaip vadovas pakartotinai tvirtino, kad atstovai tikrai pamatys Šventąją Žemę, tai panašiai ir įvyko. Miesto parkraštį, ant aukšto kalno, vieno advokato pasiūlymų darbu ir lėšomis pastatyta Jeruzalės ir kitos vietovės. Iš pakalnės žiūrint į kalną, atšlaitėje surikiuoti miniatiūriniai pastatai tikrai sudaro seno Jeruzalės miesto vaizdą. Visur daug Šv. Rašto ištraukų, primenančių kiekvienam lankytojui jo gyvenimo tikslą ir paskirtį. Ant kalno viršaus — didelis metalinis kryžius, iš vidaus apšviestas fosforinėmis šviesomis. Šventosios Žemės kūrimumi du žmonės pašventė 12 metų ir dar toliau tęsia savo darbą. Kiekvienam, važiuojančiam pro Waterburį, patartina aplankyti Šv. Žemę, kurią lanko net iš toli atvykstančios ekskursijos.

Tai vienintelė tokia vieta vi-soje Amerikoje.

Lankant Sv. Žemę, teko stebėtis mūsų vadovo prof. A. Aleksio energija ir vikrumu, žinant, kad jis jau 83 metų amžiaus.

Seimo posėdžiai

Birželio 30 (pirmadienį) prasidėjo seimo sesijos, kurias atidarė Susivienijimo pirmininkas L. Šimutis. Seimo pirmininku išrinktas prof. A. Aleksis, jo padėjėju Stasys Garliauskas, sekretoriumi — Garso redaktorius Matas Zujus, jo padėjėja — Balandienė iš Waterbury. Sudarytos mandatų, rezoliucijų ir spaudos komisijos.

Sudarius seimo vadovybę, vyko centro valdybos pranešimai, po jų paklausimai. Nesmągiai jautėsi dvasios vadas prel. J. Baltusevičius paklaustas, kodėl tikslu pirmadienį už mirusių narius atlaikytos pamaldos anglų kalba, kai Susivienijimas laikomas lietuviška organizacija, ir mirusieji nariai meldėsi tik lietuviškai. Dvasios vadas pabrėžė, kad ne tiek svarbu kalba, kiek pati žmogaus dvasia. Jis pavyzdžiui paėmė arius, kurie savo kalbą yra užmiršę, bet dideli patriotai. Šia proga galima pastebėti, kad lietuvių toli gražu negalima lyginti su ariais, kurie turi savo rankose visą Amerikos Bažnyčios valdžią ir neturi savo kultūros. Lietuvaliai neturi valdžios, bet turi savo kultūrą, kuri gali būti išlaikyta tik vystant ir tobulinant lietuvių kalbą.

Buvo daug kuopų pasiūlymų pakeisti ar pagerinti Susivienijimo konstituciją. Daug ginčų sukėlė Susivienijimo organo Garsą leidimas. Nariai norėtų Garsą matyti kas savaitę, tuo tarpu centro valdyba teisinasi, kad valdžios inspektoriai labai varžo išlaidas spaudai, tad tenkinamasi leidžiant Garsą tik kas antras mėnuo.

Naujas dalykas — rezoliucijų komisijos pasiūlymu išrinkta trijų narių komisija (inž.

A. Rudis, kun. Činikas, MIC, ir Ig. Sakalas), kuri patariamuoju balsu prie centro valdybos tirs dirvą Susivienijimo apdraudimo polisams ir visai veiklai tobulinti.

Į naują valdybą išrinkti: dvasios vadas prel. J. Baltusevičius, pirm. L. Šimutis, vicepirm. Th. E. Mack, sekretorius V. T. Kvetkas, izd. Leokadija Donarovič, izdo globėjai V. Yucius ir dr. V. Šimaitis, daktaras kvotėjas dr. A. J. Valibus, direktoriai P. Katilius, B. Bobelis ir Balandienė. Nauji įsmenys įėjo dik du: Bobelis ir Balandienė.

Trūko nuosirdumo ir atvirumo

Iš tikrųjų seime pasigesta atvirumo ir nuosirdumo. Pirm. L. Šimutis, atidarydamas seimą, pabrėžė, kad visi delegatai atvirai išsikalbėtų, išsiaiškintų visus neaiškumus, nes tam ir seimas šaukiamas. Bet posėdžių metu buvo kitaip: jei kas nors iš atstovų drįso bent kiek kritikuoti valdybos darbus ar ką nors aiškintis, tai dalis atstovų tuoj pusbalsiai reikė nepasitenkinimą ir, atrodo, lyg sąmoninguai trukdė kalbą; arba buvo stengiamasi priešingai paveikti jautriomis kalbomis, apeliuojant į lietuviškumą, katalikiškumą bei broliškumą. Kai vienas iš atstovų priviškai aiškino kitiems atstovams, kad Susivienijimo kapitalas investuojamas žemais procentais (mažiau už 3 dol. ir ilgais terminais), kad nominalinės ir parduodamos bonų vertės skirtumas neproporcingai didėja, tai pirm. L. Šimutis baigiamoje kalboje rado reikalo tokio atstovo elgesį pasmerkti, girdi, be pagrindo reikiama centro valdybai nepasitikėjimas.

Bet iš tikrųjų reikėti nepasitikėjimui yra tam tikro pagrindo. 1966 metų seimui pateiktoji apyskaita rodė: investuota kapitalo 1,971, 294.48 dol., skirtumas tarp nominalinės ir parduodamos bonų vertės buvo 250,000 dol.; o 1969 m. apy-

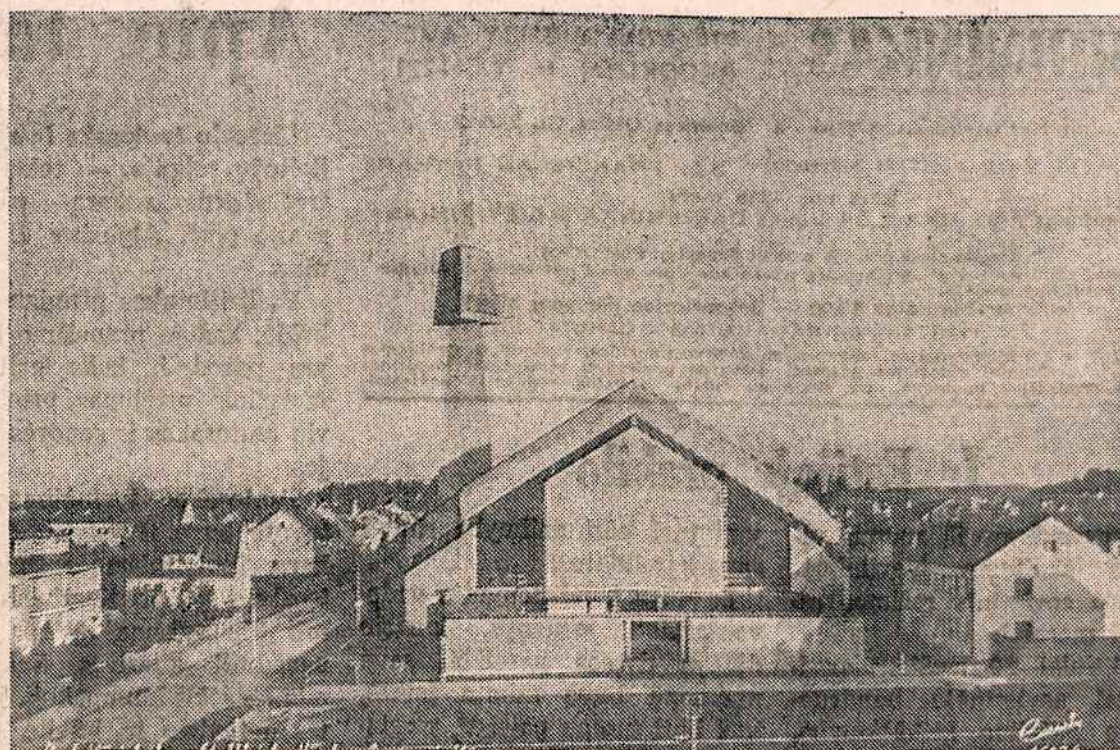
skaita rodė: investuota kapitalo 2,152,164.53 dol., tad tik apie 180,000 dol. daugiau, o skirtumas tarp nominalinės ir parduodamos vertės padidėjo veik dvigubai — 480,000 dol. Daugiausia kapitalo investuota Public Utilities (1,602,329.31 dol.). Tai ir sudaro tą didelį skirtumą. Kodėl tiek mažai investuota į valdžios bonus, kurie sudaro žymiai mažesnę skirtumą?

Yra ir tam tikros stagnacijos. Jau prieš kelerius metus buvo siūlyta ir seimo priimta pagerinti draudimo polisus jauniui, įvesti šeimos draudimą, bet iki šiol nieko tuo reikalu nepadaryta. Daugelis sekretorių jau trečiame seime nusiskundžia, kad centro raštinė jiems visus raštus rašo anglų kalba, nežiūrint, kad buvo reikalaujama ir seimu pritaranti lietuviškai rašan-tiems sekretorium atsakyti lietuviškai. V. Kvetkas aiškina, kad centro raštinė negali gauti lietuviškai mokančio raštvėdžio. Bet kai siūloma centro raštinę perkelti į gausiau apgyventą lietuvių koloniją, tai visu smarkumu puolamas toks pasiūlymas. Kur čia šuo pakastas?

Jau antrame seime įneštas pasiūlymas Katalikų Susivienijimui susijungti su Tautiškuoju Susivienijimu pirm. L. Šimutis griežtai atmetamas. Ko šiandien bijoti susijungti su Tautiškuoju Susivienijimu? Šiandien abu Susivienijimai yra pasidarę beveik grynai draudimo draugijos, abi lietuviškos, religija jau nebeveidina čia svarbios rolės. O nauda būtų didelė: administracijos išlaidos gerokai sumažėtų, galėtų leisti rimtą savaitinį laikraštį. Abu Susivienijimai stovi ant tvirtų kojų: katalikiškojo Susivienijimo kapitalas siekia tris milijonus, tautiškojo — keturis milijonus. Katalikų Susivienijimas jau iš eilės trejus metus yra išmokėjęs savo nariams dividendus. Ir tautiškas rengiasi mokėti.

Gyvename demokratiame krašte, bet Susivienijimų vadovybė mėgsta tam tikra prasme užmaskuotą diktatūrinį režimą, stengiasi savo postuose išsilaikyti po kelias dešimtis metų, o tai kiekvienai organizacijai nėra sveika. Kad ir daugiausia nusilpė organizacijai asmenys per ilgą laiką išgyja tam tikrą rutiną, organizacijoje pasireiškia stagnacija, nėra pažangos, o gyvenimas nesulaikomai progresuoja. Organizacija po tam tikro laiko reikalauja naujų idėjų, naujų polėkių. Jei šiandien Katalikų Susivienijimas nariais sparčiai mažėja (per trejus metus veik po tūkstančių), tai nereikia kaltinti vien kuopų atstovų. Didelę dalį atsakomybės turėtų prisimti ir pati centro valdyba, kad ji nėjo su gyvenimu.

Atstovas Pr. Pauliukonis

Šv. Ursulės bažnyčia Bad Woerishofene, Vokietijoje

VYSKUPO NAMAI LAUKIA ŠEIMININKO

Amžinos atminties vysk. Pranas Brazys buvo beįsikūriąs mažame Bavarijos miestelyje — Bad Woerishofene. Augsburgo vyskupas J. Stimpfle jo reikalams padovanojo namelius, jie buvo iškilmingai pašventinti ir pavadinti Europos lietuvių pastoracinio ir studijų centru. Pradėti traukti bendradarbiai: Šv. Raštui versti pranciškonas tėvas dr. Klemensas Zalalis iš JAV, ekonominiams reikalams kun. Antanas Bunga, kurį Augsburgo vyskupas paskyrė Bad Woerishofenan naujai steigiamos šv. Ulricho parapijos klebonu, raštinėi bei visuomeninei veiklai — Alina Grininė iš Miuncheno. Buvo planuojama ir daugiau, tik kol kas dar nebuvo išrūpinta pakankamai užtikrintų lėšų.

Tačiau dar centrui nespėjus tapti tikru centru, jo įkvėpėją ir variklį Visagalį pasisaukė pas save. Prasidėjo laukimas ir merdėjimas. Vyskupo namuose likosi vienas tėv. Klemensas Zalalis. Alina Grininė vėl susirado tarnybą Miunchene, kun.

Antanas Bunga pasinėrė į bant apie darbus, Šv. Rašto vertimą patariama išbraukti iš jų skalės. Pats vyskupas pagal "Darbininko" pranešimą (Nr. 49) norėtų gyventi ir Romoje ir Bad Woerishofene. Kalbėdamas apie darbus, sakosi nežinąs, ar tęs Šv. Rašto vertimą. Suprantama, tie visi dalykai paaiškės, kai pats savo akimis pamatys savo darbo lauką. Tačiau, žiūrint iš Vokietijos lietuvių katalikų požiūriu, atrodo, kad nereiktų Bad Woerishofeno likviduoti. Ar jis taps visos Europos lietuvių pastoracinio centru, tai ne pirmaeilis klausimas. Gal tikrai neklysta tie, kurie mano, kad vyskupo pirmieji namai turėtų būti Romoje, kur jau daromi esminiai sprendimai, liečiant Lietuvos ir lietuvių reikalus. Svarbu tik, kad ir Vokietijoje, kur visgi yra didžioji dalis ganomųjų, ganytojas jaustųsi ne kaip svečias, o turėtų savo namus, iš kurių galėtų spinduliuoti į aplinką. Taigi vyskupo namai laukia savo šeimininko.

Kadangi Bad Woerishofenas pirmoji eilė yra gydyklų ir atostogų vieta, tai ir Bungos klebonijoje vis netrūksta atostogaujančių ir besilaisviančių lietuvių. Va, kad ir šią vasarą čia atostogavo Stuttgarto lietuvių kapelionas kun. Kazimieras Senkus, prof. Zenonas Ivinskis su šeima, tėv. Augustinas Steigvilas MIC iš Argentinos, čia rašan-tysis Kaiserslauterno lietuvių kapelionas ir kt.

Skaitant JAV-bių spaudoje patarimus naujam vyskupui, Bad Woerishofeno vardas retai tesutinkamas. Vyrauja patarimai apsigyventi Romoje. Kal-

Kun. Bronius Liubinas (ELI)

RUGSĖJĮ SKIRKIME MOKSLEIVIŲ VAJUI

Rugsėjo mėnuo iš kitų mėnesių išsiskiria ypatingu savo bruožu. Jo pradžioje visur suskamba mokyklų varpeliai. Rugsėjis šaukia jaunuolius į klases.

Į klases jis šaukia taip pat ir lituanistinių mokyklų moksleivius. Ir šis jo šauksmas yra pats svarbiausias šauksmas lietuvių išeivijai. Į jį atsiliesieji miglotą rudenį mum paverčia lietuviška gyvybe žaliuojančiu pavasariu.

Rugsėjis — Bendruomenės mėnuo.

Bendruomenė yra lietuvių bėsis išlaikymo darbų organizatorė, vykdytoja ir rėmėja. Lituanistinė mokykla — jauno lietuvių švietėja ir lietuviškos dvasios ugdytoja. Jas abi jungia Bendruomenės ateitis. Todėl giliai prasmingu veiksmu reikia laikyti LB tarybos nutarimą rugsėjį skelbti Bendruomenės mėnesiu, nes su juo prasideda bendruomeninio darbo, o kartu ir lituanistinio švietimo metai.

Rugsėjis — moksleivių va-jaus mėnuo.

PLB valdyba šiuos metus yra paskelbusi lituanistinio švietimo ir šeimos metais. Jų metu JAV LB centro valdyba yra nutarusi praveisti moksleivių va-jų lituanistinę mokyklą, Vajaus tikslas: suregistruoti lituanistinių mokyklų nelankančius lietuvių vaikus, iširti ir pašalinti nelankymo kliūtis ir sudaryti tinkamas sąlygas mokyklų lankymui. Darbo planai, instrukcijos ir kita medžiaga buvo paruošta ir išsiuntinėta LB padaliniam 1969 kovo 6, tačiau dėl kitų išpareigojimų kai kurios apylinkės į šį darbą visu-

pajėgumu nebuvo įsijungusios. JAV LB centro valdyba 1969 rugpiučio 20 bendraraščių dar kartą kreipėsi į LB padalinius šiuo reikalu ir prašė Bendruomenės mėnesį šiais metais skirti tik moksleivių vajui. Prašome kitus reikalus laikinai atidėti į šalį ir visas jėgas sutelkti šiam uždaviniui.

Į šį darbą junkimės visi. Tai nėra tik apylinkių valdybų pareiga. Tai yra visų mūsų rūpestis. Apylinkių valdybos yra prašomos imtis darbų koordinavimo iniciatyvos, bet talka turį ateiti iš visuomenės. Ypač didelės paramos laukiame iš spaudos. Žurnalistus prašome kuo daugiau apie vajų rašyti ir jį

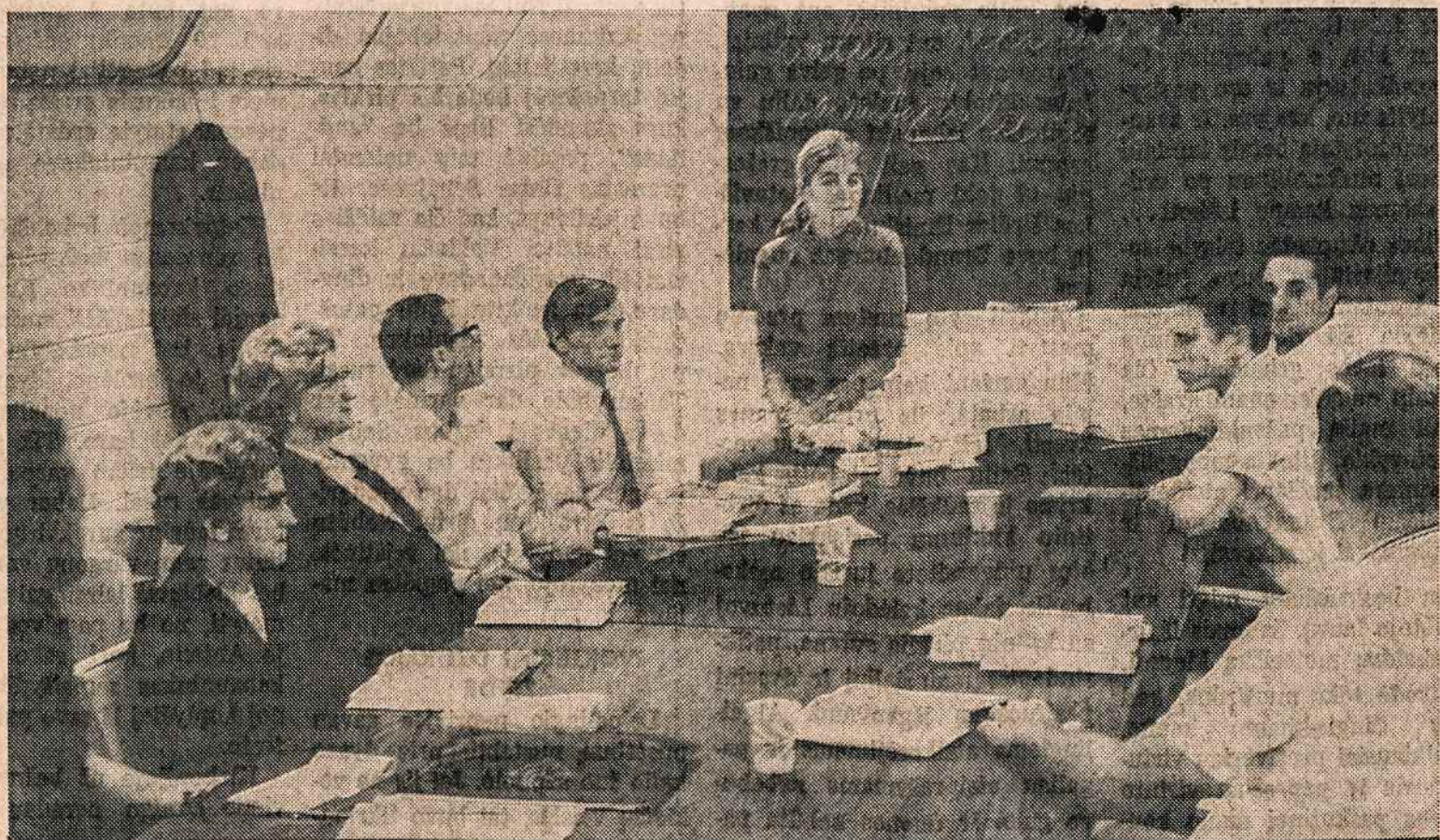
populiarinti. Visus kitus prašome ištiesi LB apylinkių valdybom pagalbos ranką ir savanoriškai jungtis į šį vajų.

Dar daug jaunų lietuviukų yra palikta už lituanistinės mokyklos ribų nutautėjimui. Jie yra skriaudžiami, o tuo pačiu yra skriaudžiama ir lietuvių tautai. Mūsų pareiga grąžinti juos į lietuvių tautos eiles.

Kruopščiai atlikime moksleivių vajaus darbą. Kitai lituanistinio švietimo ir šeimos metai neteks savo prasmės.

Bronius Nainys

JAV LB centro valdybos pirmininkas

Lituanistikos kursuose Fordhamo universitete dėsto Rima Salytė

Nuotr. V. Maželis

(nukelta į 5 psl.)

ŽINIOS IŠ NASHUA, N.H.

Atostogaudami buvo atvykę iš Chicagos (Ill.) Mikalajūnai ir lankėsi pas Mitchell; iš Hamilton, Kanados, buvo atvykęs Tomas Vainauskas pas savo brolių kun. Adolfą Vainauską, kurie taip pat aplankė savo artimuosius; iš Hartfordo (Conn.) — Stasys Šriupša su sūnum; iš Lansing, Mich., buvo atvykęs Antanas Šaka su žmona pas savo tėvą Antaną ir pamotę Anelę. Ta proga aplankė savo senelį Joną Grauslį, gyv. 66 Elm St., kuris rugpiūčio 24 d. minėjo savo 93 metų amžiaus sukaktį. Pažymėtina, kad Jonas Grauslys yra geroje sveikatoje, tik skundžiasi kojomis, kad negalys gerai vaikščioti. Sveikiname Joną Grauslį ir linkime jam sulaukti 100 metų. Jis yra Darbininko skaitytojas ir turi gimnastinį pranciškona.

Šiomis dienomis New Hampshire valstijos gubernatorius Peterson (R) paskyrė teisėju buvusį tris terminus gubernatorium John W. King (D). Teisėjas King, būdamas gubernatorium, paskyrė du lietuvių teisėjais. Jis yra artimas draugas teisėjo Leonardo G. Veliškos.

Liepos mėn. pabaigoje kun. Antanas P. Kneizys, Sv. Mykolo parapijos vikaras, Hudson, Mass., turėjo atostogas ir ta proga pasikvietė savo tetą Teklę Mitchell vykti į Hartford, Conn., pas gimines, būtent,

Cleveland, Ohio

40 metų Lietuvių Kultūriniam Darželiui

Spalio mėnesį sueina 40 metų nuo Clevelando Lietuvių Kultūrinio Darželio įsteigimo. Tai vienintelis pasaulyje toks paminklas mūsų tautai.

Liet. Kult. Darželio Sąjunga sekmadienį, rugsėjo 7, rengia šios sukakties minėjimą.

Minėjimas pradėdamas pamaldomis Sv. Jurgio bažnyčioje 10:30 val.

Po pamaldų — trumpa programa Lietuvių Darželyje.

Po programos — pietūs naujos parapijos apatinėje salėje. Kaina asmeniui — 2.50 dol. Jaunimui — 1.25 dol.

Po pietų — minėjimo programa, kalbos ir meninė dalis. Bus rodomas filmas nuo Darželio įsteigimo iki Maironio paminklo atidengimo iškilmių.

Norintieji dalyvauti pietuose prašomi įsigyti bilietus pas platintojus arba prie įėjimo.

Visuomenė, organizacijų valdybų atstovai, skyrių bei draugijų valdybų atstovai ir visuomenės veikėjai kviečiami dalyvauti visoje programoje. Telef. HE 1-6344, arba AN 1-0969.

Darželio Sąjungos valdyba: K. S. Karpus, pirm.; Juozas Sadauskas, vicepirm.; Mary Trauskas, sek.; Vytautas Brazulis, išd.; Pola Glugdienė, rengimo narė.

PHILADELPHIA, PA.

Philadelphijos tautinių šokių grupę **Zilviną** sudaro daugumojė studentai. Grupė yra vieninga, veikli ir judri.

Po pereinčių ir šių metų intensyvaus darbo Zilvino šokėjai patys savo pastangomis ir jėgomis nutarė suruošti savo mokytojai Esterai Bendžiūtei pagarbimo ir padėkos bankietą.

Toks bankietas įvyko liepos 29-tą dieną Marriott Motor Lodge Philadelphijoje.

Pagarbimo metu po vieno iš šokių (Jono Washofsky) nuširdaus padėkos žodžio, kuriame buvo išryškintas pasiaukojantis ir kantrus Esteros Bendžiūtės darbas, jai buvo įteiktas gražus pažymėjimas.

Po iškilmingos šio bankieto dalies buvo vaišės ir šokiai.

Pagarbimo metu vyravo tikrai nuoširdi ir jauki nuotaika.

Dalyvis

švogeri Juozą Maniką ir jo šeimą. Pasitaikė taip, kad ir Maniko šeima turėjo atostogas, tai savo tetą nuvežė ir į Fairfield, Conn., pas Kneizio dukterį Marytę ir žentą William. Teklė Mitchell sugrįžusi labai džiaugiasi, kad turėjusi progą visus aplankyti ir maloniai laiką praleisti. Kun. Antanas buvo nuvykęs į Lancaster, Pa. pas savo brolių Vincą ir jo šeimą. Grįždamas iš Pa., sustojo Hartforde ir kartu su savo teta parvažiavo į namus.

Kun. Juozas Bucevičius, M. S., Sv. Kazimiero lietuvių parapijos klebonas, buvo išvykęs atostogų į Michigan valstiją.

Mirusieji

Pranas B. Kupčiūnas, gyv. 29 Derry Street, Hudson, N.H., trumpai sirgęs mirė. Palaidotas iš Sv. Kazimiero lietuvių parapijos bažnyčios Sv. Kryžiaus kapinėse. Gedulo mišias aukėjo kleb. kun. Juozas Bucevičius, o kapinėse maldas atkalbėjo kun. Adolfas Vainauskas.

Paliko liūdesy žmoną, dukterį, sūnų Praną, motiną, brolių Stasį, tris vaikaičius ir gimines. Velionis buvo tik 64 m. amžiaus; priklausė Sv. Kazimiero parapijai ir Sv. Kazimiero dr. jai.

Rugpiūčio 4 d. po ilgos ligos mirė **Ona (Veliškaitė) Milutienė**, 68 m. amžiaus, gyv. 328 Jackson Street, Lawrence, Mass. Palaidota iš Sv. Kazimiero lietuvių parapijos bažnyčios po gedulo mišių, kurias aukėjo kun. Francis Spenser, Sv. Kryžiaus kapinėse.

Liko liūdesy jos vyras Povilas Milutis, viena dukterė Lilija Navickienė, podukra Marija Čuladienė, penki vaikaičiai ir giminės.

Liepos 25 d. mirė **Cicilija Simonienė**, 78 m. amžiaus, gyven. 3 Merrill Street. Paliko liūdesy vieną dukterį, du sūnus, brolių Lietuvoje, penkis vaikaičius.

Visi jie buvo pašarvoti laidotuvių direktoriaus Kazio Kazlausko įstaigoje, 8 E. Pearl St.

Liepos 23 d. po ilgos ligos mirė **Juozas Raškevičius**, gyv. 9 Grand Ave. Palaidotas liepos 26 d. iš Sv. Kazimiero lietuvių parapijos bažnyčios parapijos kapinėse. Gedulo mišias laikė kun. Francis Spenser. Velionis priklausė prie Sv. Kazimiero parapijos ir Sv. Kazimiero draugijos. Liko liūdesy dukterė Sofija ir žentas Raudoniai, sūnus Vladas, penki vaikaičiai ir giminės.

A.

Philadelphijos ir Pietinės New Jersey LB apylinkių radijo valandėlės — Bendruomenės Balsas — gegužinė (piknikas) yra rengiama rugsėjo 7, sekmadienį, 12 v. vidurdių Olympia Lakes vietovėje, Willingboro, New Jersey, prie 130 kelio (važiuojant į šiaurę nuo Walt Whitmann, Benjamin Franklin ir Tacony-Palmyra tiltų) ir pietus nuo Burlington-Bristol ir Pennsylvania Turnpike tiltų).

Mergaičių stovyklos vadovybė kiekvienais metais parengia naują programą, koncentruotą apie vieną pagrindinę mintį. Siemet mergaičių tautiniai šokiai, žaidimai ir dainos koncentravosi apie lietuviškas kaimo vestuves. Kodėl pasirinktos vestuvės? Šių metų stovyklos pagrindinė mintis buvo draugystė. Ji vyravo visuose stovyklautojų užsiėmimuose. Buvo svarstomi mergaičių bendravimo, šeimos, pasaulio ir

gamtos vienybės klausimai. Lietuvių papročiuose yra ypatinga draugystės forma — vestuvinė draugystė, vaizdžiai išreikšta tautiniuose šokiuose.

Vestuvių programa buvo suskirstyta į tris dalis: piršlybos, mergvakaris — atsiveikininimas su jaunystės draugais ir pagaliau pačios vestuvės. Su atitinkamais šokiais buvo dainuojamos dainos — Pas močiutę aугau, Subatėlė, Pasisėjau žalią rutą. Be to, buvo sušokti trys tautiniai šokiai — sadutė, sukčius ir rezginė. Programa, labai sklandžiai pravesta, buvo gana įspūdinga. Ją atliko 120 mergaičių, apsirėngusių tautiniais drabužiais.

Po programos tuoj prasidėjo "graudūs verksmai", mergaitėms einant paskutinį kartą nuleisti vėliavų. Ne tik mergaitės atsiveikindamos verkė, bet ir ne viena mamytė nubraukė ašarėlę. Tai vienas iš didžiausių įrodymų, ką reiškia mūsų jaunimui vasaros stovyklos. Jose jaunimas žaisminiu būdu lavina savo talentus, arčiau pažįsta lietuvišką kultūrą, kalbą, sudaro artimas pažintis ir t.t.

Stovyklos vadovybė Šių metų vasaros stovyklos vadovė ir ryšininkė buvo sesuo Dalia Keblinskaitė, jos padėjėja — sesuo Marija Saulaitytė. Sesuo M. Cecilija vadovavo rankdarbiams ir pasikalbėjimams. Sesuo Onutė Mikalaitė buvo meno vadovė. Mažųjų mokytoja ir globėja buvo Ona Adomaitienė, sporto ir meno

Philadelphijos tautinių šokių mokytojai Esterai Bendžiūtei įteikiamas įvertinimo ir padėkos pažymėjimas. Žilvino pažymėjimą įteikia Daiva Makarauskaitė (k.)

Pačios jauniausios stovyklautojos šoka Putname stovyklos baigimo šventėje.

Nuotr. Don Šulaičio

Putnamo stovyklautojų atsiveikininimas ir tradicinė šventė

Liepos 27 Putname, vienuolyno sodyboje, įvyko tradicinė lietuvių šventė — metinė gegužinė, kurios metu mergaitės stovyklautojos pasirodė su menine programa.

Pamaldas laikė ir pamokslą pasakė Matulaičio Namų kapelionas kun. V. Zakaras. Po pamaldų vyko procesija prie Fatimos Marijos statulos, kur buvo kalbamos pasiaukojimo Sv. Mergelės Marijos širdžiai maldos. Po to buvo pietaujama rožių sodelyje, užkandžiuojama salėje ir prie seselių rėmėjų stalų (Worcesterio Sv. Kazimiero ir Aušros Vartų parapijų, Lawrence, Brocktono ir Waterburio skyrių). Per garsiakalbį skambėjo dr. P. Kaladės ir A. Saulaičio balsai, primena svečiams, kur ko galima gauti, kur kuo galima apsirūpinti. Ypatingai svečiai buvo raginami įsigyti seselių bičių medaus.

Prel. Pranciškus Jūras budėjęs savo suorganizuotame ir vis dar neuilgstamam plečiamame Alkos muziejuje ir atsilankiusiems rūpestingai aprodė eksponatus: knygyną, archyvą, menininkų paveikslus bei tautodailės rinkinius.

Nors oras buvo nepalankus (smarkus lietus nulijo prieš pamaldas ir porą kartų po pamaldų), tačiau žmonių buvo susirinkę gana daug.

Lietuviškos vestuvės

Mergaičių stovyklos vadovybė kiekvienais metais parengia naują programą, koncentruotą apie vieną pagrindinę mintį. Siemet mergaičių tautiniai šokiai, žaidimai ir dainos koncentravosi apie lietuviškas kaimo vestuves. Kodėl pasirinktos vestuvės? Šių metų stovyklos pagrindinė mintis buvo draugystė. Ji vyravo visuose stovyklautojų užsiėmimuose. Buvo svarstomi mergaičių bendravimo, šeimos, pasaulio ir

gamtos vienybės klausimai. Lietuvių papročiuose yra ypatinga draugystės forma — vestuvinė draugystė, vaizdžiai išreikšta tautiniuose šokiuose.

Vestuvių programa buvo suskirstyta į tris dalis: piršlybos, mergvakaris — atsiveikininimas su jaunystės draugais ir pagaliau pačios vestuvės. Su atitinkamais šokiais buvo dainuojamos dainos — Pas močiutę aугau, Subatėlė, Pasisėjau žalią rutą. Be to, buvo sušokti trys tautiniai šokiai — sadutė, sukčius ir rezginė. Programa, labai sklandžiai pravesta, buvo gana įspūdinga. Ją atliko 120 mergaičių, apsirėngusių tautiniais drabužiais.

Po programos tuoj prasidėjo "graudūs verksmai", mergaitėms einant paskutinį kartą nuleisti vėliavų. Ne tik mergaitės atsiveikindamos verkė, bet ir ne viena mamytė nubraukė ašarėlę. Tai vienas iš didžiausių įrodymų, ką reiškia mūsų jaunimui vasaros stovyklos. Jose jaunimas žaisminiu būdu lavina savo talentus, arčiau pažįsta lietuvišką kultūrą, kalbą, sudaro artimas pažintis ir t.t.

Stovyklos vadovybė Šių metų vasaros stovyklos vadovė ir ryšininkė buvo sesuo Dalia Keblinskaitė, jos padėjėja — sesuo Marija Saulaitytė. Sesuo M. Cecilija vadovavo rankdarbiams ir pasikalbėjimams. Sesuo Onutė Mikalaitė buvo meno vadovė. Mažųjų mokytoja ir globėja buvo Ona Adomaitienė, sporto ir meno

muzikos ir dainų — Darius Šilkaitis, lituanistikos ir diskusijų — Gaida Visockytė, pagelbininkų ir visos stovyklos darbų tvarkos derintoja — Gita Merkevičiūtė. Pagelbininkės: senūnė Rasa Sodaitytė, Ligija Erčiūtė, D. Bagdžiūnaitė, R. Buivyte, R. Juzukonytė, M. Matulaitytė, R. Navickaitė, J. Vaičiulaitytė ir B. Zdanutė. Pr.

vadovė — Živilė Bilaišytė, tautinių šokių ir laužų vadovė — Aldona Dabrilaitė, lituanistikos — Jūratė Jasaitytė, siuvinėjimo — Lilė Kizaitė, sporto, tautinių šokių ir laikraščio — Vytautas Kliorys, išraiškos šokio ir dramos — Aldona Rygelytė,

muzikos ir dainų — Darius Šilkaitis, lituanistikos ir diskusijų — Gaida Visockytė, pagelbininkų ir visos stovyklos darbų tvarkos derintoja — Gita Merkevičiūtė. Pagelbininkės: senūnė Rasa Sodaitytė, Ligija Erčiūtė, D. Bagdžiūnaitė, R. Buivyte, R. Juzukonytė, M. Matulaitytė, R. Navickaitė, J. Vaičiulaitytė ir B. Zdanutė. Pr.

Po 200 dol.: Mary Bujokienė, Woodhaven, N. Y., E. Povelaitis, Brooklyn, N. Y.

Po 100 dol.: A. Karpavičius, Brooklyn, N. Y., kun. Mykolas Vembrė, Brockton, Mass., J. Draugelis, Brooklyn, N. Y., Z. Bacevičius, Brooklyn, N. Y., M. Dumbles, Brooklyn, N. Y. (įrašo a.a. vyrą Joną), M. Goras, Harrison, N. Y. (metinių proga kun. V. Goro), S. Aromiskis, Brooklyn, N. Y., Ona Apolianskienė, Cicero, Ill. (įrašo a.a. vyrą Stasį), Mykolas Kristapaitis, Phila, Pa. (įrašo Josephine Kristapaitis), Felix Zutkus, New York, Antanas Janušonis, Brooklyn, N. Y., M. Česlauskaitė, Brooklyn, N. Y.

101 dol. Knights of Lithuania Council 41, Brooklyn, N. Y.

Po 60 dol.: Jonas Andrulaitis, Brooklyn, N. Y. A. Kosier, Richmond Hill, New York.

Po 50 dol.: M. K. Almenai, College Park, Md., A. Žalys, Brooklyn, N. Y. (pažadėjo 150 dol.), R. M. Rinkevič, Brooklyn, N. Y. (pažadėjo 50 dol.), John Wanat, So. Ozone Park par. 100 dol.), V. Galaskai, Brooklyn, N. Y., B. Wallace, Brooklyn, N. Y., Erich Unger, Cleveland, Ohio,

Po 40 dol.: M. Povilaitis, Woodhaven, N. Y., John Atkočaitis, Richm. Hill.

Po 30 dol.: Kostas Stukis, Baltimore, Md., Edw. Paškevičius, Brooklyn, N. Y.

Po 25 dol.: A. Podaris, Brooklyn, N.Y., Edward M. Kastor, Jamaica, Jean Ramanauskas, Brooklyn, S. Scassano, Brook-

ly, N.Y., Edward M. Kastor, Jamaica, Jean Ramanauskas, Brooklyn, S. Scassano, Brook-

ly, N.Y., Edward M. Kastor, Jamaica, Jean Ramanauskas, Brooklyn, S. Scassano, Brook-

ly, N.Y., Edward M. Kastor, Jamaica, Jean Ramanauskas, Brooklyn, S. Scassano, Brook-

ly, N.Y., Edward M. Kastor, Jamaica, Jean Ramanauskas, Brooklyn, S. Scassano, Brook-

ly, N.Y., Edward M. Kastor, Jamaica, Jean Ramanauskas, Brooklyn, S. Scassano, Brook-

IŠ VISUR

— **Vliko pirmininkas dr. J. K. Valiūnas**, apie du mėnesius išbuvęs Europoje, rugpiūčio 24 dieną grįžo. Europoje būdamas, Vliko pirmininkas lankėsi Anglijoje, Belgijoje, Ispanijoje, Prancūzijoje, Šveicarijoje ir Vokietijoje. Tuose kraštuose lankydamsis, matėsi su Lietuvos Diplomatinės Tarybos pareigūnais (Anglijoje, Prancūzijoje ir Šveicarijoje), su lietuvių organizacijų vadovybėmis ir su eile tų kraštų visuomenininkų bei politikų. (Elta)

— **Dr. Elona Vaišniene**, JV LB Svetimo Tarybos narė, rugsėjo 4, ketvirtadienį, 8 v. v. Margutyje kalbės Mokslo ir Kūrybos simpoziumo aktualiais klausimais. Dr. E. Vaišniene yra taip pat simpoziumo patariamiosios programos komisijos narė ir aktyviai dalyvauja simpoziumo paruošimo darbuose.

— **Bendruomenės mėnuo** šiais metais yra skelbiamas liuanistinių mokyklų mokslievių vajui. Vajaus vykdymui Centro valdyba apylinkėm išsiuntinėjo specialias instrukcijas. Taip pat Centro valdyba specialiu atsišaukimu per spaudą prašo visus moksleivių vajui talkinti.

— **Atlanto Rajono Skautų** ir skaučių stovykla "Trakai", išsikūrusi prie gražaus ežerėlio Spencer, Mass., nuoširdžiai sveikina lietuviškąją visuomenę šio savo gražaus sulėkimo proga ir dėkoja savo brangiems tėveliams ir visiems mūsų draugams, kurių pastangų ir aukų dėka mes turime progos pasidžiaugti gražiąja gamta, pabendrauti su savo vienamžiais ir pasirošti ateičiai geriau ir sėkmingiau tarnauti Dievui, Tėvynei ir Artimui. — Pasirašė v. s. Petras Molis, "Trakų" stovyklos viršininkas, ir ps. Danutė Marcinkevičiūtė, stovyklos sekretorė.

— **Kunigų perkėlimai Scrantone**. Naujų paskyrimų Scrantone vyskupijoje sąrašė scandame, kad kun. Robertas Shilala iš Sv. Trejybės parapijos, Wilkes Barre, nukeltas į Sv. Kazimiero parapiją, Lyndwood. Kun. Petras Madus iš Sv. Kazimiero parapijos, Lyndwood, nukeltas į Sv. Kazimiero parapiją, Pittstone. Į Sv. Trejybės parapiją, Wilkes Barre, atkeltas kun. J. McGahagan. Kun. Paulis Kostic iš Sv. Kazimiero parapijos, Pittstone, nukeltas į Sv. Bazilio parapiją, Dushore, Pa.

— **Lazarus Lovenšteinas**, advokatas, buvęs nepriklausomos Lietuvos laikais Kauno miesto savivaldybės vicepirmininkas, mirė New Yorke rugpiūčio 15.

— **Solistė Roma Mastienė** iš Chicagos vyksta į Kaliforniją, kur rugs. 6 koncertuos atlikdama lietuvių kompozitorių ir pasaulinės muzikos kūrinių. Koncertą ruošia vietos Lietuvių Bendruomenė.

— **Rūta Lee-Kilmoneytė**, lietuvaite kino artistė, neseniai sėkmingai vaidino prie Clevelando esančiame vasaros teatre Canal Fulton, atlikdama pagrindinį vaidmenį veikalė "Mame". Jos artistinius gabumus puikiai įvertino Clevelando ir Akrono laikraščiai.

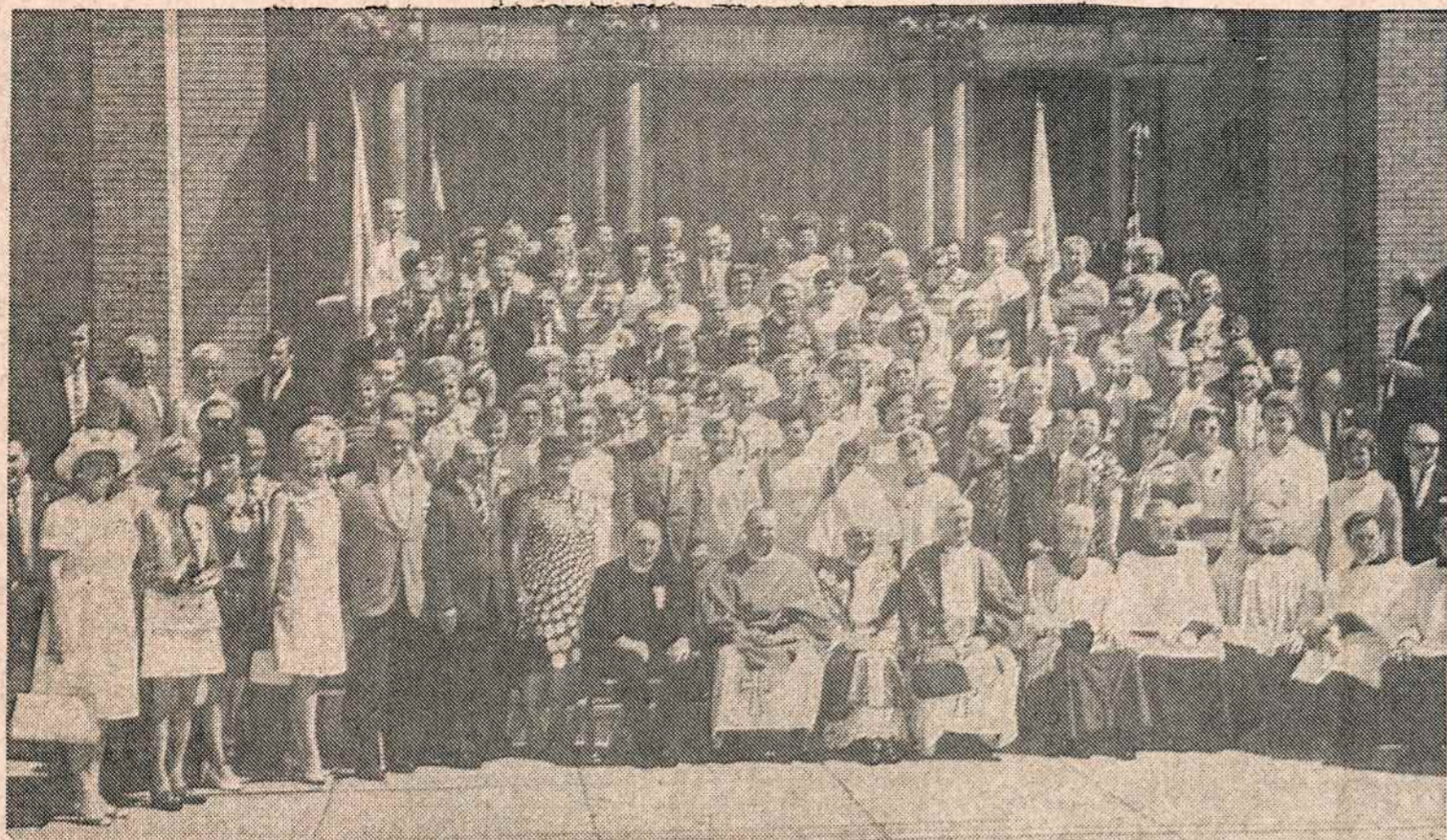
— **Dail. Petro Luko**, neseniai sugrįžusio iš Indijos, kūrinių paroda įvyks rugsėjo 6-7 Sv. Kazimiero parapijos salėje, Los Angeles, Calif.

— **Kun. Vaclovas Šarka** drauge su Vokietijos lietuviškas skautais buvo atvykęs į Angliją, lankėsi Lietuvių namuose, sodyboje. Kun. Šarka nuolat gyvena Hamburge ir rūpinasi lietuvių pastoraciniais reikalais, leidžia biuletinį "Aušros Vartai". Tai kupinas entuziazmo Vilniaus krašto lietuvis.

Visiems aukojusiem teatlygina Visagalis!

Įamžinkite save ir savo šeimos mirusius šiame kilniame darbe Dievo garbei ir Tėvynei labai. Paskubėkite dosnia auka, kad visi statybos darbai kuo greičiau pasitęstų pirmyn. Nepamirškite šių kilnių planų prisiminti ir testamentuose. Mūsų padėka ir maldos. Dabarties ir ateities kartos nepamirš Jūsų. Aukus siųsti: Building Fund Franciscan Monastery, 680 Bushwick Avenue, Brooklyn, N.Y. 11221.

J. K.

Lietuvos vyčių 56 suvažiavimo dalyviai Elizabete prie bažnyčios po pamaldų. Viduryje vysk. V. Brizgys.

Nuotr. V. Maželio

Sėkmingas Lietuvos vyčių seimas Newark, N. J.

Kasmet vyksta Lietuvos vyčių seimai turi susidaryti savo stilių — su seimo darbo posėdžiais kartu jungiamas ir poilsis bei įvairios pramogos. Šių metų 56-tasis seimas vyko rugpjūčio 20 — 24 Newark, N. J.

Pramoginės programos

Seimo dalyviai pradėjo rinktis jau antradienio vakare, trečiadienio ryte. Apsigyvenę Robert Treat viešbutyje Newark, trečiadienį jie važinėjo po Manhattaną, apžiūrėjo N.B.C. studiją ir tame pačiame Newark Budweiser alaus fabriką.

Ketvirtadienį išsikėlė į Asbury Park, N. J., prie jūros pasimaudyti. Sugrįžus vakare į miestą, netoli esančioje Kearny, N.J., Lietuvių Katalikų Centro salėje buvo šokiai.

Penktadienio vakarą šv. Jūr-

gio salėje Newark buvo gražus Rutos ansamblio koncertas. Ansambliui dirigavo Algirdas Kačanauskas. Tautinius šokius šoko Lietuvos vyčių 41 kuopos šokėjai, vadovaujami Kazytės Visockaitės. Koncertas buvo deklamuotas kompozitoriaus Juozo Naujalio 100 metų gimimo sukakčiai atžymėti. Scenoje buvo pakabintas kompozitoriaus stiliuotas portretas, pieštas P. Jurauskas, programoje buvo atlikta J. Naujalio kūrinys. Koncertą pravedė aktorius humoristas Vitalis Žukauskas, įpindamas aktualių šamojų.

Pramogas pratęsiant, šeštadienio vakarą surengtas seimo balius ir tuo pagerbta naujai išrinktoji valdyba. Balius buvo Robert Treat viešbutyje. Seimas užbaigtas iškilminga

vakariene-banketu sekmadienio vakarą (apie tai rašėm praeitame Darbininko numeryje).

Iš darbo posėdžių

Seimo darbo posėdžiai prasidėjo penktadienį. Taip penktadienį ir šeštadienį buvo po du darbo posėdžius. Juose apžvelgti praėjusių metų vyčių veikla, pasisakyta dėl ateities planų.

Iš tų planų šiuo metu galima prisiminti, kad kitais metais vyčiai organizuoja ekskursiją į Europą, kada bus šventinama lietuvių koplyčia Romoje.

Išrinkta nauja valdyba

Seimas išrinko naują valdybą. Siemet ji palikta šiam Atlanto pakrastyje, ir jos pirmininkas perrinktas.

Šių metų centro valdybą sudaro: pirmininkas — prof. dr.

Jokūbas Stukas, generalinė sekretorė — Dorothy Dutkus iš Maywood, N. J., ryšių reikalams ir informacijai — Frank Wasakas, Newark, N. J., pirmas vicepirm. Diane Daniels iš Philadelphijos, Pa., antras vicepirm. Leon Paukšta iš Chicago, trečias vicepirm. Longinas Svelnis ir Helen Zimmer iš Chicago; fin. sekr. — Stella Sankel iš Clevelando, ūzd. — Stanley Vaitkus iš Clevelando ir ūzd. globėjas Albert Juritis iš So. Bostono. Dvasios vadu išrinktas kun. Albertas Kontautas.

Telegrama prezidentui

Seime daug vietos skirta Amerikos politikos ir Lietuvos laisvės reikalams. Šie politiniai mentalai apspindi rezoliucijose. Seimas pasiuntė Amerikos prezidentui tokį laišką:

"The 56th National Convention of the Knights of Lithuania at the Robert Treat Hotel in Newark, N. J. (August 21-24) unanimously passed a resolution of warm greetings and sincere congratulations to you, Mr. President, upon your election as President of the United States. We assure you of wholehearted support of our Government's Vietnam policies. Soviet Russia's continued forcible domination of small nations indicates the urgency of executing H. Con. Res. 416 passed by Congress three years ago and calling for freedom for the Baltic States. The convention pleads with you, Sir, to present the question of the Baltic States to the United Nations without further delay."

Rezoliucijose kalbama apie Lietuvos krašto pavergimą, raginama Amerikos vyriausybė, kad ji iškeltų Baltijos krašto klausimą Jungtinėse Tautose.

WORCESTER, MASS.

Worcesterio Aušros Vartų Putnamo Seselių Moterų Remėjų skyrius rugsėjo 27 dieną, 7 v. popietį Maironio Parke rengia vakariene su įdomia menine programa, kurią atliks Marija Petrauskienė-Lemkytė. Ji išpildys A. Kačanausko, St. Simkaus, J. Tallat Kelpšos ir kt. kompozitorių patrijotines dainas. Solistei akompanuos muzikė Eleonora Dvarionaitė Minukienė, baigusi Kauno konservatoriją ir Hartfordo universitetą, kuriame gavo muzikos magistro laipsnį.

Visi worcesteriškiečiai ir apylinkių lietuviai maloniai kviečiami atsilankyti į šį vakarą — pasiklausyti meninės programos, pasivaišinti skaniais valgiais bei gražiai praleisti laiką, grojant R.M. trio orkestru.

Visas pelnas skiriamas mergaičių vasaros stovyklai "Neringai".

Rengėjai

Estijoje prabilo

(atkelta iš 3 ošt.)

ma. Tai žodžiai Estijos mokslininkų bei technikų grupės, kuri pernai įteikė memorandumą. (Juos pakartojame čia ir Jazeps Vizulis straipsnio tik ką gautame "Acta Baltica" VIII tome, leidžiamame Koenigstein im Taurus, Vokietijoje).

Išrašytieji žodžiai rodo, kad įsitikinimas, jog sovietinė sistema nedavė moralinių vertybių pilietiniam gyvenimui; jog ji tebėra palanki naujam stalinui ir provokuoja tarptautinę įtampą, — tas įsitikinimas auga tarp Rusijos intelektualų, virsta drąsiu žodžiu ir pavergtuose Baltijos kraštuose.

Tačiau ar tai reikią reżimo "liberalizaciją"?

Vakaruose yra perdėto optimizmo, kad taip. Tokiam optimizmui faktai pagrindo neduoda. Antai nuo estų memorandumo, nuo rusų intelektualų demonstracijų praėjo metai. Per tuos metus pažįstami tokie faktai: rusų intelektualai išvežti į koncentracijos lagerius ar į bepročių namus; Lietuvos kunigai nubautsi vien už memorandumą, kuriuo prašė leisti daugiau kunigų išventinti; sekimas Baltijos kraštuose sustiprintas iki tiek, kad gyventojai verčiami savo kaimynus sekti.

Metų įvykiai nerodo norimų liberalizacijos ženklų. Tai greičiau memorandumu minimo naujo stalino atėjimo ženklai.

Seimo pamaldos

Posėdžiaudamas Newark, seime savo darbus pradėjo pamaldomis lietuvių švč. Trejybės bažnyčioje. Paskui buvo pamaldos šv. Petro ir Povilo bažnyčioje Elizabete. Po pamaldų viena iš netoli bažnyčios gatvių buvo dedikuota prel. M. Kemžio prisiminimui. Gatvės įrašus pašventino vysk. V. Brizgys, kuris seimui laikė iškilmingas pamaldas ir pasakė pamokslą.

Seimo metu buvo pakelta visa eilė vyčių ir aukštesnių laipsnių ir apdovanoti medaliais už įvairius atsižymėjimus.

(Kitam numeryje — Lietuvos reikalų komisijos pranešimas).

PADĖKA

Birželio 26 amžinam miegui užmerkė akis mano mylima Mamytė dr. Lidija Stanaitienė. Po atsisveikinimo Šalinskų šermentine ir gedulingų Mišių Apreiškimo parapijos bažnyčioje, birželio 30 ji buvo nulydėta į Cypress Hills kapines, Woodhaven, N. Y.

Mūsų dideliame sielvarte mes patyrėme nepaprastai daug užuojautos, nuoširdumo, paguodos ir atjautimo, kas mums davė jėgų išlaikyti tą gilų skausmą.

Savo širdyse jaučiame begalinį dėkingumą ir jį čia pareiškiamo:

Aukojusiems gedulingas Mišias kun. klebonui J. Aleksioniui, kun. Pranui Geiščiūnui ir kun. Antanui Račkauskui, kuris taip pat lankė Mamytę ligoje, aprūpino ją šv. Sakramentais, sukalbėjo Rožinį prieš jos karsto ir palydėjo į kapines;

Giedojusiems bažnyčioje solistui Stasiui Citvarui;

Pravedusiems atsisveikinimą — dr. Povilui Legeckui, kartu tarusiems jautrų atsisveikinimo žodį New Yorko Gydytojų Sąjungos vardu;

Su nepaprastu atsidėjimu ir rūpestingumu gydžiusiam ją dr. Vaclovui Paprockui;

Su gilia meile, kantrybe ir švelnumu ją slaugiusiom poniai Elenai Jurašienei, poniai A. Brandt ir poniai L. Sakowitch; Labai gražiai paminėjusiems Mamytę savo puslapiuose Darbininkui ir Dirvai;

Visiems dalyvavusiems šermentyse, laidotuose ir palydėjusiems į kapines;

ATSAKYMAI TEISINIAIS KLAUSIMAIS

Adv. Dr. M. SVEIKAUSKIENĖ sutiko šiame laikraštyje duoti paaiškinimų ir patarimų teisiniais klausimais Darbininko skaitytojams. Klausiant reikia pažymėti, ar skaito Darbininką. Klausimai siųsti jos adresu: Dr. M. L. Sveikauskas — Attorney-at-Law, Cooperative Bank Plaza, 1864 Centre Street, West Roxbury, Mass. 02132.

APSIGAVIMAS PERKANT NAMUS

Klausimas

Esame ankstesnės kartos lietuviai. Su dideliu malonumu skaitome Tamstos patarimus. Norime ir mes duoti vieną klausimą.

Mūsų žentas yra italias, atvykęs į Ameriką 1957. Dukte už jo ištėkėjo prieš mūsų norą, ir mes jo iš pat pradžių nemėgome. Reikia pasakyti, kad jis yra darbštus, na, ir gabus. Atvažiuavęs į Ameriką, tuoj pradėjo mokytis amato. Pasidarė "hairdresser" (moterų plaukų kirpėju). Gavo gerą darbą, ir jam vis pridėdavo algos. Pagaaliau jis uždirbdavo net 175 dol. per savaitę. Mokėjo jis ir taupyti. Mum dukte sakydavo, kad jie taupo beveik pusę jo algos.

1960 metais, ir vėl prieš mūsų norą, tas mūsų žentas metė savo darbą ir užsispyrė dirbti "ant savęs" (savistoviai). Išsnuomojo tokią būdą, pats ją ištaisė ir atidarė savo "saloną". Manėme, kad jie mirs badu, bent iš pradžių. O jam tik sekasi, ir jis pradėjo uždirbti daug daugiau pinigų, negu davė algos. Mes džiaugėmės dėl dukters, bet jo vistiek nemėgome. Jis toks žmogus, kuris visuomet nori pasirodyti už visus gudresnis, už visus prašmatnesnis.

Na, taip ir praėjo metai. Jie nusipirko savus namus, vienos šeimos, nors mes ir patarėme pirkti dviejų šeimų. Nusipirko geriausių baldų, niekur kitur nematytų. Jie turi net du automobilius ir gyvena kaip ponai. Bet kur tau čia! Ar manote, kad jis bus patenkintas ir gyvens ramiai, kaip žmogus?

Kartą dukte mum pasakė, kad jos vyras nori pirkti 8 šeimų namus (apartment house). Sako, kad jie perka per agentą ir kad pardavėjai nori greit juos parduoti už labai prieinamą kainą. Kai mes paklausėme, už kiek, dukte mum pasakė tokį skaičių, kad mum galvos apsisuko. Patarėme jai, kad jie nelįstų į skylę su tokiais brangiais namais, nes jiems reikėtų didelę sumą pasiskolinti iš banko. Sakome, gyvenate kaip ponai, niekam neskolingi, kam jūs lendate į bėdą. Bet, kaip visuomet, taip ir šį kartą jie mūsų nepaklausė.

Nupirko namus. Po kiek laiko dukte mum pasakė, kad pelnas iš tų namų didelis; taigi ir vėl žentas teisus. Viskas ejo gerai.

Vieną dieną dukte atlėkė pas mus apsiašarjusi ir baisiai išsigandusi. Sako, miestas jiems

Puošusiems Mamytės karštą gėlėmis;

Užprašusiems už jos vėlę šv. Mišias;

Aukojusiems labdaros organizacijoms;

Pareiškusiems mum užuojautą žodžiu, raštu ar per spaudą ir vienokiu ar kitokiu būdu mus guodusiems ir stiprinusiems;

Esame dėkingi ir poniai Marrytei Šalinskienei už tokį rūpestingą ir nuoširdų patarnavimą ir —

P. Vytautui Beleckui už paruoštus pomirtinius pietus.

Dar kartą mūsų nuoširdus acū.

Lūidinti dukte Marina Stanaitytė-Raulinaitienė, žentas Zigmąs Raulinaitis

atsiuntęs laišką, kad jie neturi teisės tų namų laikyti. Girdi, jie gali tuos namus laikyti kaip vienos šeimos namus, o išnuomoti būtų jie neturi teisės, nes įstatymas neleidžia. Sakome: ko mūsų nepaklausėte? Juk sakėme nelįsti į bėdą. Dukte teisinosi, kad jos vyras užsispyręs ir jos patarimo niekad neprašo.

Po kiek laiko dukte mum pasakė, kad jos vyras turi pasiėmęs geriausia advokatą ir kad jis trauks teisman buvusį namų savininką, kam jis jam parodė vienos šeimos namus kaip aštuonių šeimų. Jis turėsiąs jos vyrui gražinti pinigus ir bankui apmokėti paimtą "mortgage". Jos vyras jam parodysiąs, kad jis gudresnis, negu anas manė. Anas, girdi, turės ir jo advokatai užmokėti, ir visas išlaidas jam gražinti, ir t.t.

Norime Tamstą paklausti, ar gali mūsų žentui tai pasisekti. Esame girdėję, kad, jei nuosavybės popieriai yra surašyti ir teisme užregistruoti, niekas nebegali jų pakeisti. Daug pažįstame žmonių, kurie apsigavę, pirkdami namus. Kartą nupirkę, nebegalėjo namų gražinti buvusiam savininkui.

Mum gaila savo dukters, žinoma. Bet mum patiktų, jei kas nors galėtų žentui įrodyti, kad jis nėra jau toks išmintingas, kaip jis anamo. Būsime dėkingi už atsakymą, kurį mes parodysime dukteriai ir kurį tegul ji perskaito savo vyrui.

Tėvai, Illinois valstija

Atsakymas

Tamsta teisingai sakai, kad, jei nekilnojamoji turto perleidimo dokumentai yra sudaromi ir užregistruojami (recorded) atitinkamose įstaigose, reikalas yra neapkeičiamas. Tačiau šiam bendram dėsniui yra išimtis.

Jei teismas pripažįsta, 1. kad pardavėjas (seller) pavartojo apgaulingus metodus, pvz. suteikdamas melagingas (fraudulent) informacijas numatomam pirkėjui (buyer) ir 2. kad pirkėjas pirkto nekilnojamoji turta, pasitikėdamas jam suteiktomis informacijomis (reliance), tada teismas gali nutarti, kad turto perleidimas nebus pripažįstamas ir kad jis bus teisimo keliu panaikinamas. Teisiškai tai vadinama rescission.

Teismas, išklauses visus liudininkus ir apsvaistęs visas pirkimo-pardavimo aplinkybes, nutars ar šiuo atveju buvo vadinama "misrepresentation" ir apgaulės (fraud). Nežinodama visų detalių ir aplinkybių, negaliu Tamstom kategoriškai pasakyti, ar Tamstų žento namų pirkimo atveju pardavėjų elgesys buvo "apgaulingas" jo atžvilgiu, ar ne.

Beje, man atrodo, kad Tamstų žentas būtų galėjęs visų nemalonumų išvengti, jei, prieš pirkdamas namus, būtų pasiėmęs advokatą, kuris būtų ištyręs ir patikrinęs vad. "zoning restrictions". Matyti, pardavėjai "pavertė" vienos šeimos namus į aštuonių šeimų namus, negavę atitinkamų leidimų. Banko advokatas (Tamstos sakot, kad žentas pasiėmė paskolą, todėl prileidžiu, kad toks advokatas dalyvavo turto perėmimo) tokiais reikalais paprastai nesirūpina. Tai yra vien pirkėjo bėda, o ne banko.

LAISVĖS ŽIBURIO RADIJAS

kviečia visuomenę į
Metropolitan operos
solistės

LILIJOS ŠUKYTĖS

KONCERTĄ

sekmadienį, rugsėjo 14 d.

TOWN HALL

123 WEST 43rd STREET
NEW YORK, N. Y.

Bilietų kainos 3, 4 ir 5 dol.; ložės — 7 dol. Visos vietos rezervuotos. Bilietus galima iš anksto įsigyti pas platintojus:

NEW YORK, N.Y. — Litas Travel Service, tel. 847-5522; Haven Realty, tel. VI 7-4477

GREAT NECK, L.I. — Irene Vilgalienė, tel. HU 2-6684

KEARNY - POINT PLEASANT, N.J. — Bronė Macijauskienė, tel. Kearny: 998-6797; Point Pleasant: 899-7506

PATERSON, N.J. — Antanas Gudonis, tel. SW 7-5299

Bilietų platinimo koordinatoriūs — Vincas Padvarietis, 87-40 127th St., Richmond Hill, N.Y. 11418 (tel. 847-5619). Bilietus galima užsisakyti ir paštu pas koordinatorių prisiunčiant atitinkamai sumai čekį "Lithuanian Radio Club" vardu ir sau adresuotą su pašto ženklu voką.

Parapijos choras mišias pradeda giedoti rugsėjo 7. Pirmoji choro repeticija po vasaros atostogų buvo rugsėjo 3. Praeitais metais išjungęs jaunimas maloniai kviečiamas ir toliau talkinti šiam kilniam darbui. Jau dabar ruošiamasi koncertui, kuris bus lapkričio 30. Koncerte dalyvaus ir solistas Stasys Baras.

Janio Cirulio, latvių dailininko, paroda vyksta nuo rugsėjo 6 iki 14 latvių tautinio namuose, 64 Sigurda St., Jamaica Plain. Paroda atidara darbo dienomis nuo 6:30 iki 8:30 v., sekmadienį nuo 1 iki 7 v.

Tautinių šokių sambūrio parengimas bus rugsėjo 28. Liet. Piliiečių draugijos salėje So. Bostone. Grupei vadovauja Ona Ivaškienė.

Balfo banketas bus spalio 5. Liet. Piliiečių draugijos salėje. Tą dieną prašoma nerengti kitų rengimų.

Kultūriniai subatvakariai savo sezoną pradeda rugsėjo 20, kaip ir visada, Tautinės Sąjungos namuose.

Inž. Kazys ir Jadvyga Barūnai, ilgesni laiką gyvenę Dorchester, Savin Hill, išsikėlė. Čia jie turėjo savo nuosavus namus su gražiai sutvarkytu ir gėlėmis, medeliais dekoruotu kiemu. Šiuose namuose Barūnams, atvykus į šį kraštą, teko pergyventi didžiulius savo šeimos rūpesčius. Jie čia išaugino ir išmokslino visus savo vaikus, palaikydami tamprų ryšį su lietuvių bendrija. K. ir J. Barūnai, būdami gamtos mėgėjai, nenurimo miesto aplinkoje. Praeitais metais galutinai apsisprendė išsikelti, kaip ir daugelis jų kolegų, — į užmiestį. Pasirinko kryptimi Cape Cod, Hingham vietovę. Savo profesionalių rūpesčių inž. Kazys susiprojektavo naujus erdvius namus ir ūkio būdą pasistatydino. Šį pavasarį kiemas pergyveno didžią revoliuciją: pasirodė nauji kontūrai, naujos gėlių spalvos. Visus namus supa jaunas erdvus pušynas, suteikdamas daugiau jaukus vasarvietės vaizdą. Pats namas išmąstytas ir kruopščiai išbaigtas. Liepos 5 jie susikvietė mokslus baigiančią visą šeimą ir artimesnius savo draugus pabūviui, vaišėm, užbaigtuvėm. Zentas Klaus Willeke, dukters Audronės vyras, ką tik buvo gavęs daktarato laipsnį iš aeronautikos ir astronautikos mokslų Stanford universitete, Kalifornijoje. Audronė tame pačiame universitete dėstė vokiečių kalbą ir kartu ruošėsi daktarui iš vokiečių literatūros ir išlaikė visus reikalingus egzaminus, liko tik parašyti tezę. Duktė Danutė baigė meno kolegiją — Massachusetts College of Art. Šį rudenį ji keliaus po Europą ir kuriam laikui pasiliks Vokietijoje toliau gilinti meno studijų. Sūnus Algis baigė Bostono kolegijoje biznio administraciją. Pabūvyje dalyvavo ir žento Klaus tėvai su savo artimaisiais. Tėvas yra chemijos inžinierius, gyvena Denvery, kilęs iš Rytprūsų.

Uždėgus visas šviesas, bažnyčioje jaučiamas erdvumas, laisvumas ir jaukumas. Priskėlęs Kristus (reljefas) galinėje absidoje atrodo toks lengvas, kyšas į dangų ir didingas. Altoriaus apačia padaryta iš masyvaus metalo. Priekyje dangškos duonos simbolis — pelikanas, savo krauju maitinąs vaikus. Dešinėje pusėje taip, iš masyvaus metalo padarytas tabernakulas. Šone menininkės Treininės modernus vitražas iš raudonų, rausvų ir mėlyvų spalvų derinio; jo viduryje Švč. Sakramento monograma. Virš tabernakulo sienoje reljefinės kviečių varpos, šone vynmedis su lapais ir uogų kekėmis, kiek žemiau žuvys, primenantis pirmuosius krikščionybės laikus.

Kairėje pusėje krikščyklė — taip pat iš masyvaus metalo. Viršus lengvai užsidaro ir atsidaro. Jis atrodo lyg trikampės kepurės formos. Kampų tarpuose yra: Vardan Dievo Tėvo, ir Sūnaus, ir Šventosios Dvasios. Ant vienos krikščyklės kojos — Gedimino stulpai, ant antros — Vyčio kryžius. Ant sienos šv. Kazimieras dešinėje rankoje laiko kryžių, kairėje — leliją. Dešinės rankos tulujoje — Gedimino pilis, kuri atrodo gana nesimetriškai pridėta, kairėje — šventasis lankonigonius ir šėlpia vargšus. Prie kojų — Vytis ir karališkas vainikas.

Suolai — erdvūs, tamsios spalvos. Pilioriai ir sienų medis — švelnios pilksvai žalios spalvos. Takai ir visa presbiterija iškloti rausvos ir rusvos spalvos kilimais. Pagrindinė spalva yra balta.

Valentinos ir Stepono Minkų vadovaujamos radijo valandėlės piknikas buvo rugpjūčio 10 Romuvos parke Brocktone. Nors diena buvo ir lietinga, bet žmonių prisirinko daug. Visus patraukė programa: Onos Ivaškienės vadovaujamas tautinių šokių grupės šokiai, indoneziečių šokiai, iškiliosios lietuvių rinkiniai, šokių varžybos, laimėjimai.

Iškiliją lietuvaite išrinkta Mary Lou Rudack-Rudokaitė iš So. Bostono, Julian J. ir Mary

L. Rudokų dukra; antrąja išrinkta — Julija Gauslytė iš Hudson, N. H.

Automobilių, dovanotą Juozo Kairio, sav. Fitzmaurice Motor Sales iš Brocktono, laimėjo B. Burba iš Brocktono. Dviem žmonėm savaitės atostogas Slyvinų vasarvietėje Blue Water Manor prie George ežero laimėjo Rūta Bichnevičiūtė iš Dorchesterio. Trečią dovaną laimėjo B. Karpinskas iš So. Bostono, 4 — Elaine Magzulis iš Brocktono, 5 — Edmund Cajka iš Ware, Mass., ir 6 — Antanas Keršulis iš Dorchesterio.

Sokių varžybas laimėjo: "pensininkų polka" — Mykolas ir Stella Mooka iš Peabody, "Mamės ir papės polka" — Petras ir Ona Radzevičiai iš Brocktono, jaunimo polka — Chester Cirokas iš Brocktono ir Marie Aiefska iš Dorchesterio. Valsą laimė-

jo Andrew ir Martha Simokaitis iš Dorchesterio, tango — Bobo Lord iš Arlingtono ir Carol Mason iš Watertown, tvistą — Algis Valenčiūnas ir Janė Valenčiūnaitė iš Dorchesterio.

Adolfina Prižgintaitė iš Brocktono laimėjo p. Jančauskų dovaną.

Dėkojame šeimininkei Monikai Plevokienei iš Dorchesterio ir visiem pikniko talkininkam, lietuviams ir šokių varžybų rinkėjams: Onai Ivaškieni, Henriki Čepui, Aleksandriui Čaplinskiui, Juozui Kairiui, Gintarui Karosui. Dėkojame visiem prekybininkam — Louise Day Hicks, Bill Hogan ir visiem už suaukotas dovanas. Dėkojame visiem, kurie platino bilietus, atsilankę į pikniką. Dėkojame laikraščiam, kurie garsino mūsų rengimą.

Steponas ir Valentina Minkai

WORCESTER, MASS.

Atnaujintoji bažnyčia

Rugpjūčio 3 pirmą kartą buvo laikomos pamaldos atnaujintoje šv. Kazimiero bažnyčioje. Senoje bažnyčioje paskutinės pamaldos buvo sausio 31. Bažnyčios atnaujinimas dėl prof. V. Jonyno ligos užsitęsė pusę metų. Dar ir dabar nėra viskas užbaigta. Trūksta Kryžiaus Kelių ir Šiluvos Marijos reljefo.

Uždėgus visas šviesas, bažnyčioje jaučiamas erdvumas, laisvumas ir jaukumas. Priskėlęs Kristus (reljefas) galinėje absidoje atrodo toks lengvas, kyšas į dangų ir didingas. Altoriaus apačia padaryta iš masyvaus metalo. Priekyje dangškos duonos simbolis — pelikanas, savo krauju maitinąs vaikus. Dešinėje pusėje taip, iš masyvaus metalo padarytas tabernakulas. Šone menininkės Treininės modernus vitražas iš raudonų, rausvų ir mėlyvų spalvų derinio; jo viduryje Švč. Sakramento monograma. Virš tabernakulo sienoje reljefinės kviečių varpos, šone vynmedis su lapais ir uogų kekėmis, kiek žemiau žuvys, primenantis pirmuosius krikščionybės laikus.

Kairėje pusėje krikščyklė — taip pat iš masyvaus metalo. Viršus lengvai užsidaro ir atsidaro. Jis atrodo lyg trikampės kepurės formos. Kampų tarpuose yra: Vardan Dievo Tėvo, ir Sūnaus, ir Šventosios Dvasios. Ant vienos krikščyklės kojos — Gedimino stulpai, ant antros — Vyčio kryžius. Ant sienos šv. Kazimieras dešinėje rankoje laiko kryžių, kairėje — leliją. Dešinės rankos tulujoje — Gedimino pilis, kuri atrodo gana nesimetriškai pridėta, kairėje — šventasis lankonigonius ir šėlpia vargšus. Prie kojų — Vytis ir karališkas vainikas.

Suolai — erdvūs, tamsios spalvos. Pilioriai ir sienų medis — švelnios pilksvai žalios spalvos. Takai ir visa presbiterija iškloti rausvos ir rusvos spalvos kilimais. Pagrindinė spalva yra balta.

Bendrai imant, atnaujintoji šv. Kazimiero bažnyčia viduje atrodo kaip šiais laikais naujai statyta bažnyčia. Bet, kaip šių laikų menas, taip ir atnaujinta bažnyčia daugeliui, pratusių prie senų pagražinimų ir žiburių, nepatinka. Čia turi reikšmės ir sentimentai, nes senųjų parapiečių suaukoti bažnyčiai įrengimai, altoriai ir suolai pašalinoti, o bažnyčia perdirta visai naujai.

Iš tikrųjų, bažnyčios atnaujinimas nėra atliktas lengvavardžiškai. Klebono kun. J. Jutkevičiaus daug rūpinasi ir sielotasi joje išlaikyti lietuvišką dvasią. Dėl to jam teko kovoti su vyskupijos liturgijos komisija. Ir reikia pripažinti, kad jam tai su kaupu pavyko. Pasizvalgius po kitas atnaujintas bažnyčias, reikia pripažinti, kad šv. Kazimiero bažnyčia už jas geriau atrodo ir yra logiškiau išbaigta.

Vertingas žodis jaunimui

Rugpjūčio 3 Lietuvos Piliiečių Klubo stipendijų komisija įteikė klubo narių vaikam stipendijas. Ta proga buvo surengti pietūs ir pasilinksminimas.

Prie stalo įžanginį žodį tarė ir programai vadovavo klubo pirmininkas Jonas Tribandis. Stalą palaimino kun. E. Borekas. Stipendijų komisijos pirmininkas Tomas Stokas (Stokes) savo žodyje paaiškino apie stipendijų prasmę ir tvarką. Iš eilės jau šešioliktą kartą klubo narių vaikam skiriamos stipendijos. Siemet buvo daug prašymų, tad stipendijos paskirtos tik kolegijų studentam (12 stipendijų) ir pradedantiems studijuoti kolegijose (9 stipendijos). Klubas stipendijom paskyrė virš 2,000 dol.

Pagrindinį turiningą žodį jaunimui pasakė šv. Kazimiero parapijos klebonas kun. J. Jutkevičius. Jis pabrėžė, kad lietuvis neturi gėdytis prisipažinti esąs lietuviu, nes lietuvių tauta nėra kiek nėra menkesnė už kitas tautas. Būdamas maža, ji negali pasauliui imponuoti savo fizine galybe, bet gali pasireikšti savo dvasine kultūra, savo mokslu. Tad pirmoje eilėje lietuviui privalo visomis jėgomis siekti mokslo, tapti pirmiaisiais savo srities specialistais ir tuo užtikrinti savo tautai pagarbą. Lietuvių Klubas, skatindamas jaunimą siekti mokslo, simboliškai teikia savo narių pažangumui studentam stipendijas. Jaunimas, gavęs tas stipendijas, privalo jas vertinti, atsiminti, kad klubo vadovybė pasišvenčia jų labui. Be to, stipendininkai privalo gerai įsidėmėti, kad jie gauna stipendijas iš lietuvių, o ne kitataučių klubo; todėl jie turi turėti tam tikros pagarbos tam klubui ir visai lietuvių visuomenei.

Po pietų ir stipendijų įteikimo vyko pasilinksminimas. Buvo susirinkęs gražus būrelis jaunimo ir vyresniųjų. Dalyvavo ne tik stipendininkai, bet ir jų broliukai, sesutės, tėveliai ir artimesni giminės. Pr.

Rašomos mašinos nuo mažiausios iki standard 922. liet. angliškų raidynais, taip pat TV, radijo ir biznio mašinos. Reikalaukite katalogėlių: J. L. Giedraitis, 10 Barry Dr., E. Northport, N. Y. 11731 telef. (516) 757-0055.

Juostos, takeliai, pagalvėlės. Milda Kvedariene, 5 Drum St., Iselin, N. J. 08830. Tel. (201) 283-1981.

AUTOMOBILIŲ PATAISYMO ir NUDAŽYMO reikalais kreipkitės į gerai patyrusius mechanikus, kurie sąžiningai atliks visus darbus.

Mantel & Doren, Inc. 83-12 Cooper Avenue Glendale, N. Y. 11227 Tel. 894-4188

H. W. MALE TRUCK MECHANICS Several men for day and evening shifts. Must have a solid mechanical background. We offer a good starting wage and one of the best benefits programs in the area. Apply in person to our service manager. International Harvester Co. 61 North Beacon St. Allston, Mass. An Equal Opportunity Employer

EXP OPERATORS ON STREET DRESSES Must do a complete garment. Steady work nice working conditions. TAILORED GIRL 307 West 38th Street N.Y.C. 11th Floor. Call — (212) LO 3-6577

MAN wanted to service customers in retail lumber yard. Knowledge of building materials needed. Salary based on experience, for interview call Narrowsburg Lumber Co., Inc. Shohola, Pa. — (717) 959-3772 or 959-3921 between 7:30 am & 5 pm.

EXP AUTO BODY FENDER MAN also EXP WORKING FOREMAN 5 day week good working conditions. Top pay. Call — (212) 588-1306

MAINTENANCE MAN good permanent position open in leading Newark store general maintenance background desirable. 5 day 40 hr week excellent employee benefits. Salary commensurate with exp. — Call (201) MA 3-1705 between 10 AM - 4 PM.

Heidelberg Pressmen exp in offset & Letter press steady position, good pay hospitalization, other fringe benefits Work where you live in — A fine air cond plant quality workers will be happy here — Castlereagh Press Inc. 300 Buffalo Ave, Freeport L.I. Tel. 516-379-2122

PRESSERS For Good Line Top Salary for Top Men FIELD BROS. Kings Hwy. Brooklyn, N.Y. (212)336-6500 — Mr. Bruno

Machine Operators Plastic processing equipment Will train. Excellent benefits plus at least 10 hrs a week O/T, good working conditions — apply in person betw. 2 & 5 pm. Mr. R. Rennert, McCord Corp., 707 Fenimore Rd., Mamaroneck, N.Y.

WAREHOUSEMEN for LIBERTY UJA RECORD DISTRIBUTING CORP. Major record distributor needs several warehousemen. Advancement to supervisory positions possible — good starting pay, 40 hr week, excellent company benefits. Start at once. (201) 964-1560 — 1835 Burnett Ave., Union, N.J.

MALE - FEMALE General Factory Help for new clean plant in Westwood — Punch press, Assembly or Spray room experience helpful, but will train. For first shift 7:45 to 4:30 pm. Good fringe benefits. Apply Kurt Versen Co. 10 Charles St. Westwood, N.J. (201) 664-8200 Ext. 14

AIRLINES THE WHOLE WIDE WORLD IS YOURS as a STEWARDESS with

PAN AM THE WORLD'S MOST EXPERIENCED AIRLINE! Fly to the international capitals of the world PARIS - LONDON ROME - TOKYO Immediate overseas flights are yours after only 5 weeks training. Must be single. Minim. age 20 Height 5'3" to 5'9" Weight 105 to 140 pounds Good Health; Good Vision Must be High School graduate Must speak fluent English EXCELLENT SALARY AND BENEFITS INCLUDE: 90% Vacation Travel Discount 30 Days Vacation per Year. Positions are based in: NEW YORK - CHICAGO MIAMI - WASHINGTON SEATTLE - LOS ANGELES SAN FRANCISCO Apply daily 9 am to 12 noon Hangar 14 EMPLOYMENT OFFICE JOHN F. KENNEDY INTERNATIONAL AIRPORT JAMAICA An Equal Opportunity Employer

DEXTER PARK PHARMACY Wm. Anastasi, B. S. 77-01 JAMAICA AVENUE (Cor. 7th Street) Woodhaven, N.Y. 11421 WE DELIVER Michigan 2-4130

TO PLACE YOUR AD CANCEL OR CHANGE Tel.: GL2-2923

H. W. MALE Work Near Home MALE CUTTERS On Children sportwear Permanent. Salary open Plenty of overtime Must be Exp. CLARK KNITTING MILLS 150 Commerce Rd. Charistadt, N. J. (201) 933-8844

Work Near Home FOREMAN Secondary Operation Dept. To set up secondary operation involving drilling tapping, turning, milling. Must be able to supervise. Some background in tool work. Mini-Matic, 1275 Bloomfield Ave. Fairfield, N. J. (201) 226-7877 — Mr. Folz.

TAILOR We are seeking a thoroughly experienced tailor for our Men's alteration department. Liberal salary, excellent employee benefits. Apply in Person BAMBERGER'S Newark Employment Office 9th Floor An equal Opportunity Employer

Work Near Home Experienced Body & Fender Man or Combination Painter Steady work nice working conditions All fringe benefits 40 hours 5 days Perfect Custom Coach Inc. 219 W. 77 the St., N.Y.C. 874-3016

AIRCONDITIONING MECHANIC Experienced with car only. Good working conditions salary open 40 hours plus. DUN-RITE 112 Fetherbed Lane Bronx N.Y. Call 294-9413

MACHINE OPERATORS with mechanical ability. Starting at \$2.75 per hour — 1st, 2nd and 3rd shift 10% extra for 2nd and 3rd. Must speak read and write English. Has plenty of overtime. In Queens, N.Y. area, call (212) 639-8249.

VINYL Printers and Laminators — Color Mixers and Matchers must be experienced. Full benefits, new plant, good wages. All replies strictly confidential. Call or write: Mr. Manson, General Manager, 50 California Av. Paterson, N.J. (201) 684-1324

FOR RENT—Ludlow, Vermont Brand new A Frame, 1 bedroom & a loft, sleeps six. Near town, 3 mi. from lakes and golf course. Available from August to October. \$75.00 per week. Call 203-259-0986.

ALMA CLEANING MAINTENANCE Venetian Blinds cleaned, floors waxed, carpets shampooed. Kitchen walls washed & stoves cleaned, traverse rod, chandeliers. Lights globe, mirrors, picture, range hoods installed. All work supervised Alma Cleaning, 34-10 Durelmer Ave. Call 654-4441.

PIRMAUJANTI DESRŲ PREKYBA NEW YORKE VOKISKOS SPECIALYBES SCHALLER & WEBER AUGŠCIAUSIOS KOKYBĖS PRODUKTAI Mūsų krautviesio geriausios dietos Kelionei ir TV užkandžiai — kumpiai, įvairiausios mėsos, lietuviška duona ir kiti produktai Užeikite — įsitikinsite!

9 DIDŽIULĖS KRAUTUVĖS 9 New Yorke: 1654 2nd Ave. (85-86 St.) — TR 9-3047 Ridgewood: 56-54 Myrtle Avenue — VA 1-7068 Astorjijoje: 28-28 Steinway Street — AS 4-3210 Floral Park, L.I.: 259-17 Hillside Ave. — 343-6116 E. Northport, L.I.: 250-A Lark Field Rd. 516-757-0801 Franklin Sq., L.I.: 981 Hempstead Tpke. — 437-7677 Flushing: 41-06 Main Street — HI 5-2552 Jackson Heights: 82-10 37th Avenue — DE 5-1154 Poughkeepsie, N.Y.: 450 Main St. — 914-454-9070

FOOD PLANT WORKERS UNITREE CORP. 812 Borden Rd. Cheektowaga, N.Y. — Applications are now being accepted for 2nd shift operations 4 PM to Midnight to start immediately. Pleasant surroundings. Apply 1-4 PM (Monday to Friday)

Exp. Operators on Singer machines. Section work on pants. Steady — Union Shop. Leeds Sportswear 101-09 Woodhaven Blvd. Ozone Park, N. Y. Call 847-9347.

EXP PRESSERS Top salary for top men for good line steady nice working conditions FIELD BROTHERS — 1114 Kings Highway Brooklyn Call 336-7500

ASSEMBLY WORKERS No Experience Required Will Train Electronic Manufacturing WHIPPANY ELECTRONICS 1275 Bloomfield Avenue Fairfield (Caldwell) N.J. (201) 228-2141

Factory utility men. A good opp'ty for ambitious men with mechanical interests. Excellent starting rates, liberal vacation plan, 10 paid holidays, group insur. plan. Apply personnel office 10 am to 3 pm or call (201) 245-2320 — H.K. Porter Co. Coupling Works, 109 Aldene Road Roselle, N.J. Eq. Opp'ty Employer.

Rubbish Removal and Carting Demolition, Lic. No. 6736 90 (665-384) — Free estimates. 324-8470 - 1

L & M CAR SERVICE DOOR TO DOOR ANYWHERE 24 Hour Service Wedding Parties Airports Hospitals — Meter Rates Call (212) 568-6000

DELIVERIES ANYWHERE MAN WITH PANEL TRUCK ALSO STATION WAGON For Airport Service Call 516-742-5105

H. W. FEMALE TELEPHONE CLERKS Major Retail Organization near Caldwell has immediate openings in its credit department for Telephone Clerks — Full or Part time. Previous credit investigation or Authorization. Experience desirable. But not required Must be high school Graduate. Excellent Company Benefits and working conditions. For Appointment call Mr. Roberts at 201 228-3300 — Monday Thru Friday — An Equal Opportunity Employer.

SOUTH BOSTON SAVINGS BANK Inkorporuotas 1863 460 West Broadway, South Boston Massachusetts "Kur tūkstančiai taupo milijonus" ALFRED W. ARCHIBALD President

Šio banko direktorių jonyboje yra Lietuvos garbės konsulas adv. A. O. Smailina ir adv. Jonas J. Grigaus. Reikae su patarnautojais gv. Ima susikabėti ir lietuviškai. • Turtas (Assets) virš \$132,000,000 Current dividend 5 1/4% on all accounts. Dabar moka 5 1/4% už visų rūšių taupomus pinigus.

SOUTH BOSTON SAVINGS BANK Inkorporuotas 1863 460 West Broadway, South Boston Massachusetts "Kur tūkstančiai taupo milijonus" ALFRED W. ARCHIBALD President

Šio banko direktorių jonyboje yra Lietuvos garbės konsulas adv. A. O. Smailina ir adv. Jonas J. Grigaus. Reikae su patarnautojais gv. Ima susikabėti ir lietuviškai. • Turtas (Assets) virš \$132,000,000 Current dividend 5 1/4% on all accounts. Dabar moka 5 1/4% už visų rūšių taupomus pinigus.

PIRMAUJANTI DESRŲ PREKYBA NEW YORKE VOKISKOS SPECIALYBES SCHALLER & WEBER AUGŠCIAUSIOS KOKYBĖS PRODUKTAI Mūsų krautviesio geriausios dietos Kelionei ir TV užkandžiai — kumpiai, įvairiausios mėsos, lietuviška duona ir kiti produktai Užeikite — įsitikinsite!

9 DIDŽIULĖS KRAUTUVĖS 9 New Yorke: 1654 2nd Ave. (85-86 St.) — TR 9-3047 Ridgewood: 56-54 Myrtle Avenue — VA 1-7068 Astorjijoje: 28-28 Steinway Street — AS 4-3210 Floral Park, L.I.: 259-17 Hillside Ave. — 343-6116 E. Northport, L.I.: 250-A Lark Field Rd. 516-757-0801 Franklin Sq., L.I.: 981 Hempstead Tpke. — 437-7677 Flushing: 41-06 Main Street — HI 5-2552 Jackson Heights: 82-10 37th Avenue — DE 5-1154 Poughkeepsie, N.Y.: 450 Main St. — 914-454-9070

RENT - A - TRAILER ERIBA CAMPING TRAILERS \$65 a week — any car can pull our trailers. See them at 65 Street & Metropolitan Ave. Maspeth. Call GL 6-1039

SOPHIES BEAUTY SALON Open 5 days a week late nite Thurs and Fri — Latest styles in creative hair styling. We sell wigs and wiglets — 90-22 Jamaica Ave Woodhaven. Call VI 6-9036

PARK RIDGE REST HOME A Home Away from Home Good food rec room and TV Catholic Church in the Area 13 Broadway Park Ridge N.J. Call 201-391-7040

P. P. D. & T. CONTRACTORS 352 Van Brunt St. Brooklyn For commercial, industrial, homes HOMES REMODELED from start to finish. Call 625-0666

QUALITY WORK Painting & Decorating Expert Paper hanging Free estimates All work guaranteed. Call 824-6531 Ask for Frank

Florence Csik Prop. N.J. State Approved AGED & RETIRED MEN AND WOMEN HOMELIKE AND COUNTRY ATMOSPHERE Englishtown Road Jamesburg 201-521-1194

ERNIE & RUDY'S TEXACO SERVICE STATION Open 6 AM to Midnigt Daily Complete Automotive Service and Road Service. 4 No Beverly Rd. Lake Hiawatha N.J. 201-334-6976

FOR SALE Church being demolished entire contents for sale: pews, stained glass windows, religious articles, complete church organ. St. John the Evang. Church E. 55th St. & 1st Ave., NYC Open daily Mon. thru Fri. 9-3 pm. D & D DEMOLITION CO., Inc. Mr. Drachman (212) 593-1817 - 18

DARBININKAS

**NEW YORKO
NAUJENOS**

Vienuolynas GL 5-7068
Spaustuvė GL 2-6916
Redakcija GL 5-7281
Administracija GL 2-2923

Maironio Lituanistinėje mokykloje naujieji mokslo metai pradėti rugsėjo 6 d. 9 val. ryto Apreiškimo p-jos mokyklos patalpose, 259 N. 5th St., Brooklyn, N. Y. Registracija į visus skyrius tą pačią dieną nuo 8 val. ryto. Į vaikų darželį priimami ne jaunesni kaip 4 metų.

Pranas Bunikis su žmona Aldona bei sūnum Algirdu ir dukromis Maryte ir Margarita iš Detroit, Mich., dalyvavę Lietuvos vyčių seime Newark, N. J., aplankė ir Darbininką bei pranciškonų vienuolyną. Jūs lydėjo Jonas Jakaitis iš Flushing, N. Y., jų giminaitis ir geradaris, anksčiau juos atskvietęs į JAV.

Jonas Makauskis mirė šv. Petro ligoninėje, New Brunswick, bet ne šv. Elžbietos ligoninėje, kaip spaudoje anksčiau buvo skelbta.

Kultūros židinio — Jaunimo centro žemės pašventinimo programa koncertas — vakarienė įvyks rugsėjo 21, sekmadienį, 6 val. vak. St. Matthias auditorijoje, 58-15 Catalpa Ave., prie Myrtle Ave., Ridgewood, N. Y. Koncerto programą atliks solistė Aldona Stempuzienė.

Albina Uknevičiūtė rugpiūčio 28 baigė Queens kolegiją BA laipsniu. Psichologijos studijas pradėjusi prieš trejus metus, baigė magna cum laude. Studijuodama pasižymėjo pažangumu moksle, buvo dekanos garbės sąrašuose. Buvo pakviesta į garbės nacionalines organizacijas: Kappa Delta Pi, Psi Chi. Rugsėjo 16 išvyksta gyventi į Chicago, kur planuoja studijas tęsti toliau.

Albina Uknevičiūtė

Aleksas Mathews, gyv. Brooklyn, širdies smūgio ištiktas mirė rugsėjo 1. Laidojamas iš Apreiškimo parapijos bažnyčios rugsėjo 5 d. 10 val. ryto Cypress Hills kapinėse. Pašarvotas S. Aromiskio šerminėje, 423 Metropolitan Ave., Brooklyn, N. Y. Tel. EV 7-4335. Nuliūdime paliko žmoną solistę Leonę Juodytę ir mažametę dukrelę Janiną bei kitus giminės. Rugpiūčio 15 tik ką mirė Juodytės dėdė bei globėjas Kazimieras Juodis. Solistę Leonę ir jos dukrelę draugai bei pažįstami užjaučia ir kartu liūdi.

Amerikos Lietuvių Tarybos seime Detroitė iš New Yorko dalyvavo N.Y. Tarybos nariai: dr. A. Skėrys, St. Lušys, V. Banelis, St. Briedis, Jr., D. Penikas, V. Alksninis, J. Valaitis. Be jų dar iš New Yorko dalyvavo — Vliko pirm. dr. K. Valiūnas, Liet. Laisvės Komiteto pirm. V. Sidzikauskas, Balfo reikalų vedėjas kun. P. Geiščiūnas, V. Rastenis, J. Pakalka.

Lietuvos vyčių seimas, įvykęs rugpiūčio 22-24 Newark, N.J., priėmė rezoliuciją, kuria pasisakė, kad remia Batuną ir jo daromas pastangas išskelti Lietuvos, Latvijos ir Estijos nepriklausomybių klausimą Jungtinių Tautų organizuojamą Molotovo-Ribbentropo pakto sukaktimi. Taip pat remia Batuno organizuojamą Molotovo-Ribbentropo 30-ties metų sukakties progą rengiamą protesto demonstraciją šeštadienį, rugsėjo 20, prie JT būstinės New Yorke.

Pasitarimas demonstracijų reikalui įvyks rugsėjo 4, ketvirtadienį, Maspetho lietuvių parapijos salėje. Demonstracijos prie Jungtinių Tautų rengiamos ryšium su Molotovo-Ribbentropo pakto sukaktimi. Kviečiami visi lietuviai, kurie domisi šia demonstracija. Organizacijos prašomos atsiųsti savo atstovus.

Batunas išleidžia 50,000 informacinių lapelių apie Molotovo-Ribbentropo pakta. Tie lapeliai bus dalinami gatvėse prie Jungtinių Tautų New Yorke demonstracijos dieną — rugsėjo 20.

Tarp pabaltiečių susidomėjimas demonstracijomis yra nemažas. Daug kas skambina telefonu (212) 828-2237, klausdami informacijų. Ypač telefonas apkrautas vakarais. Tada galima skambinti Batuno vykdomajam pirmininkui — Kęstučiui Miklui (516) 935-0896.

Batunui labai reikalinga piniginė parama rengiamų demonstracijų prie Jungtinių Tautų progą. Aukos siųsti: United Baltic Appeal, 2789 Schurz Av., Bronx, N. Y., 10465.

Peter C. Wytenus, Bushwicko apylinkės organizacijų sambūrio vykdomasis vicepirmininkas, kalbėjo tos apylinkės gyventojų susirinkime. Jis atkreipė susirinkusių dėmesį į apylinkėje vykstančius nusikaltimus. Susirinkime dalyvavo apie 100 asmenų. Kalbėjo ir vietinės policijos kapitonas Charles Doonan. Į Bushwicko apylinkę, jos gyventojų sambūrio pastangomis, kovoti su nusikaltimais yra paskirta daugiau policijos.

Pasaulio Lietuvių Gydytojų Sąjungos 7-tasis suvažiavimas buvo Toronte rugpiūčio 30-31. Ateinantiems dviem metams išrinkto valdybą: pirm. dr. V. Paprockas, vicepirm. dr. V. Avizonis, sekr. — dr. Br. Radzivas. Kitas 1971 metų suvažiavimas bus New Yorke.

Kun. Algimantas Kezys, S. J., rugpiūčio 18-26 buvo sustojęs New Yorke. Čia tvarkė įvairius Lietuvių Foto Archyvo reikalus, fotografavo dailininkų kūrinius, taip pat filmavo. Archyvas yra užsimojęs nufilmuoti ryškiuosius mūsų visuomenės žmonės. Į filmą įrašomas ir garsas. Iš New Yorko kun. A. Kezys, S. J., keletai dienų buvo nuvykęs į Putnamą, Conn.

Algis Šalpakas, iš Woodhaven, N. Y., dirba New York Times dienraštyje ir yra Nassau County korespondentas. Šios vietovės klausimais jis dažnai rašo dienraštyje.

„Lietuvos atsiminimų“ radijo valanda rugsėjo 6, šeštadienį, mini 25 metų sukaktį kaip transliuojama iš New Yorko WEVD stoties. Ta proga stoties vadovybė užleido programos direktoriui prof. dr. Jokūbui Stukui ekstra pusvalandį. Programa tą dieną bus duodama nuo 4:30 iki 6:00 val. popiet. Specialioje sukaktvinėje programoje dainuos: Zibuoklių moterų sekstetas, vad. solisto Liudo Stuko, ir solistė Louise Senken-Sinkevičienė, sopranas, iš Brooklyno. Akomponuoja Algirdas Kačanauskas. Dalyvaus taip pat „Dėdė Anupras“ su savo giminaičiais. Žodį apie Tautos šventės reikšmę tars Tėv. Juvenalis Liauba, OFM. Kitą dieną, rugsėjo 7, sekmadienį, Royal Gardens Parke, Rahway, N. J., įvyksta metinis didžiulis Lietuvos Atsiminimų radijo piknikas, į kurį kviečiami visi atsilankyti.

Už a. a. Antano Kirkylos vėlę, pirmųjų mirties metinių progą, gedulingos mišios bus aukojamos rugsėjo 6 d. 10 val. ryto tėvų pranciškonų koplyčioje, 680 Bushwick Ave., Brooklyn. Po pamaldų bus pašventintas antkapio paminklas Cypress Hills kapinėse. Žmona ir sūnus su šeima kviečia velionies draugus bei pažįstamus dalyvauti pamaldose bei prisiminti Antano vėlę maldose.

Maironio mokyklos mokytojų ir tėvų komiteto pasitarimas rugpiūčio 26 d. mokyklos vedėjas A. Samušis namuose. Iš k. į d. i. eilėje: E. Urbelienė, kun. A. Račkauskas, J. Kregždienė, A. Reventas — LB apygardos valdybos atstovas; 11-je eilėje — E. Ruzgienė, R. Gudaitienė, J. Matulaitienė, V. Gvilys, R. Ruzgaitė, p. Birutienė, I. Diėpinigaitienė, E. Oslapienė, K. Sventoraitienė, A. Samušis. Nuotr. R. Kisieliūsis

LIETUVIAI TĖVAI!

Lietuviškoji Maironio mokykla Brooklynė sulaukė dvidešimtmečio. Per 20 m. galėjom didžiulis mokinių skaičius ir liuanistinio mokslo lygiu. Buvom viena iš didesnių lietuviškų mokyklų JAV-ėse ir Kanadoje.

Šalia mūsų mokyklos jubilėjus šiemet yra lietuviškos šeimos ir švietimo metai. Visos mokyklos stengiasi savo mokinių skaičių padvigubinti! Turime susirūpinti, ar mokinių skaičiumi neatsiliksim ir ar neprarasim pirmujančios vietos švietimo pajūje.

Supraskim, kad lietuviškoji

Prel. dr. Jonas Bičiūnas šiomis dienomis atvyko iš Romos į JAV praleisti atostogų ir laikinai apsisistojęs Apreiškimo parapijos klebonijoje, Brooklynė. Šį pirmadienį aplankė Darbininką ir lietuvių pranciškonų vienuolyną Brooklynė. Netrukus prelatas vyksta į Chicago ir kitus JAV miestus aplankyti savo giminių ir pažįstamų.

A. a. Onos Petrauskienės prisiminimai

Š. m. rugsėjo mėn. 7 d. suėina 2 metai, kai mirė a. a. Ona Petrauskienė. Ta proga už jos sielą bus aukojamos gedulingos mišios rugsėjo 6, šeštadienį, 9 val. ryto šv. Petro ir Povilo bažnyčioje Elizabeth, N.J. Tuoj po mišių įvyks jos paminklo pašventinimas šv. Gertudos kapinėse, Rahway. Velionės draugai ir pažįstami maloniai kviečiami dalyvauti mišiose ir paminklo šventinimo apeigose. Rugsėjo 7, sekmadienį, 8 val. ryto už velionės sielą mišios bus aukojamos lietuvių pranciškonų koplyčioje, Brooklynė.

Lietuvišką mokyklą mum yra daugiau negu liuanistinių žinių perteikimo įstaiga. Ji yra pagrindinė jaunosios kartos lietuviškumo tvirtovė.

Brangūs tėvai, paraginkit savo jaunuosius lankyti lietuvišką mokyklą; taip pat širdingai paprašykite savo gimes ir pažįstamus, kad ir jie neatsilikytų ir atvežtų savo jaunimą į lietuvišką mokyklą. Tai yra visų mūsų pareiga, surišta su mūsų tautiniu likimu.

Maironio mokyklos vedėjas

Algis Parojus, iš Lenkijos atvykęs aplankyti giminių, jau kelintas mėnuo svečiuojasi New Yorke. Yra sustojęs pas A. Aūgustus, Richmond Hill.

Maironio Lituanistinė mokykla naujaisiais mokslo metais organizuoja klasę visai nemokantiems lietuvių kalbos. Suinteresuotieji jaunuoliai registruojasi rugsėjo 6 d. Maironio mokykloje darbo metu (9 val. -1 val.).

Padėka

Mūsų brangiam vyrui ir tėvui Jonui Makauskiui mirus, reiškiamė nuosirdžią padėką gerb. tėvui Petriui Baniūnui, O FM, už sukalbėtą maldas atsišveikinimo vakarą, gerbiame p. p. Audėnui, Oslapui, Pajajui, Pakalkai, Kynastui už pasakytas kalbas, tariant paskutinį sudiev mano brangiam vyrui. Taip pat dėkoju atvykusiems į šerminę p. p. Alksniniui ir Steponiui.

Dėkojame už auką Tautos fondui, užprašytas mišias, pareikštas užuojautas per spaudą ir laiškais, prisijusias gėles. Visiems tariame nuosirdžiausią aciu. — Žmona ir dukra su šeima.

Kompozitorius Vytautas Bacevičius turi dvi piano ir muzikos studijas, viena yra: 150-03 88 Ave., Apt. 3 D, Jamaica, N. Y., 11432, tel. (212) 657-1757; kita: Nola Studijos, 111 West 57 St., New York, N. Y. Studijoje dėstomas piano pradedantiems, pažengusiems ir vedama piano meistrerių klasė. Taip pat moko kitų muzikos dalykų — teorijos, harmonijos, kontraptunktų, kompozicijos. Visais reikalais kreiptis Jamaica adresu.

Pirmą kartą viešai spaudoje pristatoma sferinės geometrijos studija. Supažindinama su sferiniais dėsniais, teorija, kartu palyginama su linijinės geometrijos dėsniais. Leidinys vadinasi: **Spheric and Linear Laws of Geometry**. Autorius — **A. Stelingis**. Zinios naudingos visiem, ypač architektam, inžinieriam, menininkam, geometrijos mokytojam, industrijų vadovam ir pan. Kaina — 2 dol. Užsisakyti galima adresu: A. Stelingis, 85-16 88 Street, Woodhaven, N. Y. 11421. Galima gauti ir Darbininko administracijoje.

Susipažinimui. Vieniša lietuvi, vidutinio amžiaus, nori susipažinti su draugėmis ir draugais, sausio mėnesyje gimusiais. Rašyti: O.G., 741 Mac Donough St. Brooklyn, N. Y. 11233.

Išvykstant kitur gyventi, pigiai parduodami baldai: virtuvei stalas su kėdėmis, šaldytuvas, kitiem kambariam 2 lovos, sofa, minkštos kėdės, divonas 12x12, elektrinis vėsintuvas, įvairūs įrankiai, elektrinis valytuvas vamzdžiam valyti, alyvos apšildymo vienetas, ypač naudingas namų savininkam. Informacijai telef. CL 8-6340.

Bostono žinios šiame numeryje spausdinamos 7 puslapyje.

MALDININKAI Į SILUVOS KOPLYČIA

Rugsėjo 7 vyks maldininkai į Washingtoną aplankyti Siluvos koplyčios. Busas iš Maspetho bažnyčios išvažiuoja 7 v. r., sustos ties Apreiškimo bažnyčia 7:15 ir iš ten važiuos tiesiog į šventovę Washingtone. Grįš apie 10 val. v. Siluvos koplyčioje mišios bus 3 v. popiet. Kartu važiuoja prel. J. Balkūnas, kuris atlaikys mišias ir pasakys pamokslą. Mišios bus lietuviškos. Bilietų galima gauti klebonijoje.

Maspeth, prie lietuvių bažnyčios, išnuomojamas vyrui atskiras kambarys su galimybe naudotis virtuve. Tel. TW 4-1962.

Woodhavene, šalia parko, parduodamas 2 šeimų mūrinis namas. Butai 5 ir 6 kambarių. Dviejų automobilių garažas, atskiras įvažiavimas. Namas geram stovy, įrengti visi patogumai. Viršutinis aukštas tuščias. Dėl informacijų skambinti tel. VI 6-8213.

Gera proga pensininkam! Išnuomojamas keturių kambarių butas gražiam Jeffersonville miestelyje — Catskill kalnuose. Skambinti (914) 887-5358.

Cypress Hills sekcijoje išnuomojami 2 baldais apstatyti kambariai. Pageidaujama dirbas vyras ar moteris. Nuoma savaiti 15 dol. Skambinti nuo 9 v. ryto iki 4 val. popiet 827-7009.

Levinaitė Angelė ieško savo dėdės Stasio Lenkevičiaus (Lenkauskio). Rašyt: Lietuva, Prienai, Kalnų g-vė 8/3.

Ieškomas žmogus, kurs galėtų pabūvoti pas asmenį nuo 5 val. popiet iki 10 val. vak. Kreiptis 91-48 88th Rd., Woodhaven, N. Y. Tel. 843-3544.

Dr. Petras Vileišis, Liet. Bendruomenės Tarybos pirmininkas, kalba Lietuvos vyčių seime Newark. Nuotr. V. Mažello

TEVŲ ŽEMEI... AMŽINYBEI

Šventiname lietuvių Kultūros židinio Jaunimo centro, Aušros vartų koplyčios bei vienuolyno statybai ŽEMĖ
1969 rugsėjo 21 — sekmadienį
3:30 popiet

361 HIGHLAND BLVD., BROOKLYN, N. Y.
(Automobilistams pasiekiamia geriausiai — Interborough Parkway, pirmas išvažiavimas po Cypress Hills Vermont Pl. į Highland Park)

Pašventinimo proga vakare ruošiamas

KONCERTAS-VAKARIENĖ

ST. MATTHIAS AUDITORIUM
Ridgewood, 58-15 Catalpa Ave., prie Myrtle Ave., Brooklyn

Programoje:

Aldona Stempuzienė

KONCERTO-VAKARIENĖS AUKA STATYBOS FONDUI 10 DOL.

Nuolankiai kviečiame Jus ir Jūsų artimuosius dalyvauti ir paremti dvasia ir auka šį didingą mūsų visų reikalą.

ALIAS New Yorko skyrtaus susirinkime rugpiūčio 22 iš k. į d. i. eilėje: I. Okunienė, E. Masiokienė, M. Bioševienė, B. Mačiūnienė; 11-je eilėje: B. Masiokas, V. Bioševas — skyrtaus pirm. Z. Jūrys, J. Okunis, J. Butkus, A. Garbaskas, V. Meilūnas, I. Gasilūnas, E. Verba, E. Remėza, V. Mačiūnas, J. Stančiūnas. Nuotr. R. Kisieliūsis

Didžiulis, tradicinis

**„LIETUVOS ATSIMINIMŲ“
RADIJO ir „RŪTOS“ PIKNIKAS**
įvyks
sekmadienį, rugsėjo (Sept.) 7

ROYAL GARDENS PARKE
990 E. Hazelwood Ave., Rahway, N. J.

Pikniko pradžia 1 val. p.p. • Programa 3 val. p.p. • Šokiai nuo 4 val. p.p. • Įėjimo auka \$2.00. • Šokimo kontestas, išlaimėjimai, ir kiti įvairumai, lietuviškų valgių bufetas • Velks Darbininko spaudos kioskas • Piknikas įvyks bet kokiam orui esant!. Visus maloniai kviečiame!

Dr. J. J. STUKAS, Dir.

(Pikniko išvakarėse, pradėdami 29-tieji transliavimo metai)